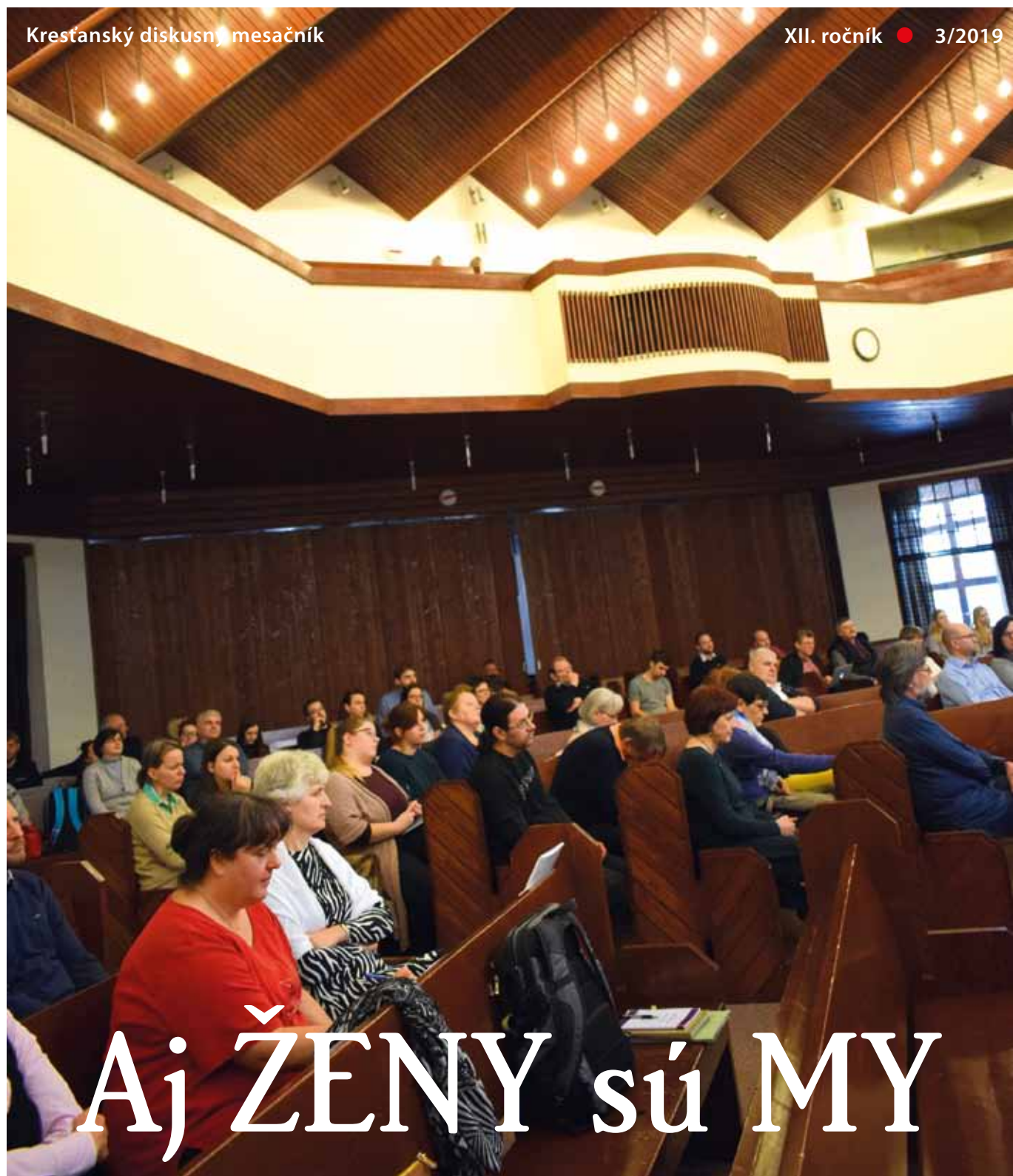


# DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XII. ročník ● 3/2019



Aj ŽENY sú MY

# O B S A H

**Pieseň pútnikov** 4  
**SLUŽBA**  
J. Calvo Aguilar

**Rozhovor** 5  
**LÁSKAVOSTI SA ŤAŽKO**  
**ODOLÁVA**  
H. Benson/O. Kolárovský

**Úvaha** 9  
**NEVEZMEŠ MENA**  
J. Stupka

**Téma** 10  
**AJ ŽENY SÚ MY**  
B. Piatko, Š. Evin,  
J. Henžel, J. Kohút

**Zdravý zbor** 19  
**POSLANIE(MISIA)**  
Ján Henžel

**Spravodajstvo** 20  
**ŠKOLSKÉ UNIFORMY**  
**PRE AFGANISTAN**  
M. Bodolló

**Misia** 23  
**ODCHÁDZANIE**  
**A PRICHÁDZANIE**  
J. Institoris  
**MISIJNÝ VÍKEND**  
V. Vrajová

**Úvahy z trolejbusu** 28  
**ZÁKAZ**  
Tomáš Komrška

**Na margo dní** 30  
**KTO SME**  
Miroslav Kocúr

**RELAX** 31



Tibor Máhrík v Ostravskom zbore CB

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,  
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje  
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

**Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,**  
(podľa zborových dotácií)

**Individuálne objednávky:** cena + poštovné  
**PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:**  
IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2019

**Redakčná rada:** Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števkó,  
**Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

**Dizajn a grafické spracovanie:** Martin Piatko

**Sídlo vydavateľa:** Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

**Adresa redakcie:** Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,  
e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

**Vydavateľ:** Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 22. 3. 2019 **Tlač:** Express tlač

**Predná strana obálky:** B. Piatko: Konferencia o ženách

**EV:** 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

## CUDZINEC, HOSTĚ ALEBO DOMORODEC

**Ten, kto bude s vámi prebývať jako host, bude vám jako domorodec mezi vámi.** 3. Mojžišova 19,34 (ČEP)

Necelé tri roky je veľa času na to, aby človek vnímal nejaké prostredie z „hostovského“ pohľadu. A krátko na to, aby to isté prostredie vnímal z pohľadu domorodca. Čechy nie sú pre Slováka žiadna neznáma destinácia. Naše dva národy boli dlho späť i spoločným štátom. Ich vzájomné vzťahy nezačínajú rokom 1918 (a nekončia rokom 1992). No a my, s našou rodinou, teraz žijeme tu – v Čechách.

Severné Čechy, kde sme sa nateraz usadili (nazývané aj Sudetami), je kraj protikladov. Istý obraz môžete získať cez televízne seriály *Pustina* (2008) alebo *Most* (2009), či piesne lokál-patriota *Petra Lüftnera*, alebo interpreta *Xindla X*. Pravda, je to len filmová resp. hudobná fikcia. Ale so skutočnými reáliami. Miesta kde žijeme, sú obľúbené filmármi pre ich drsnosť, a preto, lebo pripomínajú dobu nedávno minulú – socializmus. „Duch minulosti,“ len pozvoľna opúšťa tento kraj.

Žijú tu vedľa seba Česi, Rómovia, ale aj Slováci, Rusi, Ukrajinci, Vietnamci, potomkovia „volyňákov“, deportovaných Maďarov i nedeportovaných Nemcov. Česi nazývajú severné Čechy aj „rudým“ alebo „drsným severom“. Táto časť krajiny sa mala stať výstavnou skriňou výdobytkov socializmu: ateizmu, ťažkého a chemického priemyslu a socialistickej infraštruktúry. Súčasná realita?! Vysoká koncentrácia sociálne-patologických javov, ekologicky zatažené životné prostredie. Dožívajúci ťažký a chemický priemysel. Socialistická infraštruktúra vedľa málo udržiavaných secesných budov. Komunisti tu dodnes majú významnú časť svojho voličského elektorátu.

S rodinou žijeme v meste Ústí nad Labem (bývalý nemecký *Aussig*). Predstavte si mesto počtom obyvateľstva väčšie ako Prešov, rozľahané na ploche ako Banská Bystrica, osadené v prostredí pripomínajúce Banskú Štiavnicu. Všetko je tu do kopca alebo z kopca. Aj naša modlitebňa, i domček po odsunutých Nemcoch, v ktorom bývame. Na Slovensku zostal náš najstarší syn. Stredný syn dochádza na katolícke gymnázium takmer k nemeckým hraniciam. Najmladší na jednu z miestnych základných škôl. Manželka pracuje v administratíve v krajskej nemocnici, kde chodím aj ja, ako (okrem iného) nemocničný kaplán.

Miestny zbor CB má cca 100 členov. Prevádzkuje kresťanskú základnú školu. Premýšľame, akým spôsobom by sme mohli byť aj iným spôsobom užitoční ľuďom okolo nás. Niežeby tu neboli príležitosti. Skôr je to premýšľanie typu – kde začať najskôr?

Radi by sme tu boli užitoční. Napriek svojim obmedzenostiam. Neovládame dokonale reč, chýbajú nám naši blízki, naši priatelia. Chýbajú nám prirodzené väzby, ktoré si človek vytvára, keď niekde žije od narodenia alebo desaťročia.

Na druhej strane sa cítime byť veľmi obdarovaní. Prežívame veľmi obohacujúcu a verím že i užitočnú skúsenosť. Vidíme z novej perspektívy komunitu, v ktorej sme dlhé roky žili. Prostredie, v ktorom sme sa predtým pohybovali a pracovali. Sami seba, i to, ako Pán Boh koná. Niekedy veľmi zhodne s tým ako sme boli zvyknutí, a niekedy úplne inak. Máme zbor, kde sme našli druhý domov, nových priateľov, novú možnosť slúžiť. Často „ťažíme“ z našich predchádzajúcich skúseností a jasnejšie vidíme, čo je nejaká miestna tradícia a čo skvele pôsobí aj vo veľmi odlišnom prostredí.

Lepšie rozumieme, čo to znamená byť na ceste. Lepšie rozumieme, že to, čo nás obklopuje je dočasné, provizórne. Lepšie rozumieme, že sme pútnikmi. Účastníkmi veľkej „pozemskej stanovačky“, ktorá raz, ako všetko na zemi, má svoj začiatok a bude mať raz aj koniec. ■



MIROSLAV HASZICS,  
kazateľ CB v Ústí nad Labem.



# SLUŽBA

JOSÉ CALVO AGUILAR

(Pochádza zo Španielska, je vedúcim mládeže v CB Žilina.)

Služba je jedna zo „superschopností“, ktorú, ak chceme slúžiť, sa treba naučiť. Ako by sme mohli zadefinovať službu? Teológ Karl Barth, napísal: „Služba je túžba, práca a konanie, v ktorom človek koná nie podľa svojich zámerov alebo plánov, ale s ohľadom na zámer niekoho iného a podľa potrieb, sklonov a smerov druhých ľudí.“

*Svoje oči dvíham k tebe, čo tróniš na nebesiach, (Ž 123, 1).* Naša služba začína vtedy, keď sa pozeráme na Boha. On je príkladom. Našou povinnosťou (a zároveň privilegiom) je pozeráť sa na Boha v osobe Ježiša Krista, ktorý je najväčším príkladom služby, keďže nikto nestelesnil Barthovu definíciu lepšie ako On. Ježiš, ktorý sa nedal obsluhovať, ale slúžil nám (Mt. 20, 28). V Ježišovi nájdeme príklad hodný nasledovania: slúžil všetkým vo svojom okolí, každému podľa jeho potrieb, či už boli fyzické, duševné, alebo duchovné.



## Kto je služobník?

*Ako oči sluhov hľadajú na ruku svojich pánov, ako oči slúžky na ruku svojej panej... (v. 2).* V tomto verši vidíme krásny postoj a pohľad na službu. Nerieši sa tu „čo mám robiť?“ ako v nejakom legalistickom a farizejskom zmysle, ale ukazuje nám postoj „čo môžem pre teba urobiť?“ Najlepší sluha je taký, ktorý nečaká na rozkaz svojho Pána, ale koná ešte predtým, lebo pozná svojho Pána a Jeho vôľu.

Tento žalm nás pozýva k tomu, aby sme lepšie poznali svojho Pána, aby sme mu vedeli lepšie slúžiť. Ako ho môžeme lepšie spoznať? Ježiš je stelesnenie Boha, Jeho vôle a Slova. Keď Ježiša vidíme, vidíme Boha a jeho srdce. Ježišove slová, myšlienky a skutky dokonale ukazujú Božie slová, myšlienky a skutky. Čím viac budeme poznávať Ježiša a jeho život na zemi, tým lepšie budeme poznávať Božiu vôľu a s ňou aj to, čo máme robiť. V Jeho milujúcich slovách nájdeme prikázania lásky a rešpektu voči ostatným, ktoré sa vyjadrujú v skutkoch lásky a prijatia voči bližným (aj keď s nimi môžeme nesúhlasiť). Toto vidíme, napríklad, u apoštola Pavla, ktorý píše v liste Rimanom: *Boh*

*dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni (Rim 5, 8) (alebo nepriatelja Boha).* Kristus nám svojou smrťou ukazuje cestu služby voči všetkým, aj voči našim nepriateľom.

## Čo je pieseň pútnikov?

Piesne pútnikov tvorí 16 žalmov, ktoré Židia spievali, keď išli z iných miest do Jeruzalema.. Takto sú pomenované aj v Biblii a tvoria ich Žalmy 120–134.

## Služobník aj napriek ťažkostiam

Pozor! Táto cesta nebude nikdy ľahká a žalm tieto ťažkosti uznáva: *Zmiluj sa nad nami, Hospodin... lebo sme presýtení opovrhovaním. Naša duša je presýtená posmechom sebaistých, pohrdaním pyšných.* (v. 3–4). Sebaistí a pyšní ľudia sa

nepozerajú na Boha, ale na seba. V sebe samom nájdú „boha“, ktorý neslúži, ale ktorému má byť slúžen. Títo ľudia sa vysmievali tým, ktorí svoj život dávajú za druhých, ako sa vysmiali napríklad Ježišovi, keď sa obetoval za nás. Ak chceme slúžiť ako Ježiš, musíme byť pripravení nielen na službu cestou obete tým, ktorí sú naši nepriatelja, ale aj na posmech možno práve tých, ktorým pomáhame a slúžime. Nie sme iní ako tí vojaci a kňazi, ktorí vysmiali Ježiša. Ježiš slúžil nám a my sme sa mu vysmiali a napľuli do tváre ešte predtým, ako sme spoznali Jeho lásku voči nám. Slúžil svojim nepriateľom a tí sa mu vysmiali, a to sa rovnako môže stať aj nám.

Ako vedúci sme povolaní k službe, a to tak, že sa budeme dávať a slúžiť všetkým, hoci aj našim nepriateľom, alebo tým, čo sa nám posmievali. Je to obrovská výzva, ale máme pred sebou obraz *Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu* (Heb12, 2) On nám ukáže cestu, pretože On sám je Cestou, Pravdou a Životom! ■



HARRY BENSON je zakladateľom vzťahového vzdelávania Bristol Community Family Trust, autorom kníh o partnerských vzťahoch a programu pre rodičov detí v postnatálnom vývine. V najnovšej knihe *Scram* opisuje začiatky svojej kariéry, keď sa ako 21-ročný stal pilotom Kráľovského námorníckeho komanda. Študoval tiež psychológiu na univerzite v Bristole a spolupracuje pri organizácii tzv. manželských večerov. Harry je ženatý s Kate a žijú v Anglicku. Sú manželmi 27 rokov, majú šesť detí vo veku od 10 do 22 rokov. Obaja prijali pozvanie na novembrovú konferenciu rodinného spoločenstva v Tatranských Matliaroch s hlavnou témou **Tajomstvo zodpovedného manželstva**. Tam sa s nimi porozprávali MIRO ILKO a DUŠAN MAJERNÍK, fotil LUBO ŠUCHTÁR a rozhovor spracovala EMÍLIA MIHOČOVÁ.

## LÁSKAVOSTI SA ŤAŽKO ODOLÁVA

**Kedy a za akých okolností ste sa zoznámili?**

**Kate:** Zoznámili sme sa, keď som mala 19 rokov a Harry 23. Zalúbili sme sa do seba. Harry vtedy pracoval v námorníctve.

**Harry:** Na Kate ma zaujalo to, že bola plná života a veľmi pekná. Jej záľubou bolo robiť stojky na rukách a mne to pripadalo veľmi zábavné a milé. Než sme sa zobrali, chodili sme spolu asi dva roky. Naša svadba bola fantastická – na typickom anglickom vidieku počas nádherného letného dňa. Týždeň pred našou svadbou aj po nej pršalo. Ale v náš svadobný deň sme mali veľa slnka, tak čo sa v našom manželstve mohlo pokaziť?

**Kate:** V prvom rade bol Harry atraktívny muž. Zdal sa mi

byť verný, autentický a pravdivý. Ale už hneď na začiatku nášho manželstva sa objavilo niekoľko nezrovnalostí. Vedela som, že je pred nami veľa práce na našom vzťahu. Verila som, že svojho manžela zmením.

**Harry:** Všetky ženy si to na začiatku myslia, čo muži nemajú radi (smiech).

**Kedy ste si uvedomili, že je vo vašom vzťahu vážnejší problém?**

**Kate:** Navonok sme vyzerali ako naozaj šťastná manželská dvojica. Istý čas sme žili v Honkongu. Mali sme dve deti a dostatok peňazí. Zvonku sa všetko zdalo byť super. Ale zvnútra to bolo úplne iné. Necítila som, že ma Harry ľúbi. Vedela som, že rozumom ma má

rád. Urobil rozhodnutie, bol odhodlaný sa o mňa postarať a chrániť ma, no chýbalo medzi nami skutočné priateľstvo a intimita.

**Harry:** Vôbec som nechápal, o čom Kate rozpráva. Keď som mal tri roky, moji rodičia sa rozviedli. Keď som mal sedem rokov, poslali ma na internátnu školu, čo je v Anglicku celkom bežné. V srdci som cítil, že ma moji rodičia opustili. Čiže, už v detstve som sa stal veľmi nezávislým. Uvedomoval som si, že je oveľa bezpečnejšie necítiť. A tak som do dospelosti vstúpil s tým, že som nemal žiadnu predstavu o normálnom vzťahu. Hoci v práci som dosahoval vynikajúce výsledky – najskôr som bol pilotom, neskôr som pracoval v Ázii v oblasti finančnictva. A tak, keď

sme medzi sebou mali hádky a nedorozumenia, bol som zmätený a nerozumel som tomu, prečo je Kate na mňa taká nahnevaná. Vôbec som nerozumel svetu pocitov. Viete si asi predstaviť, aké to bolo pre ňu frustrujúce.

### Zmenilo sa niečo, keď ste sa stali rodičmi?

**Kate:** V tom čase sme už mali dve dcéry. Milujem možnosť byť matkou a celú svoju energiu som investovala do detí.

**Harry:** Kate zamerala svoju pozornosť na deti. Predtým, než sme sa stali rodičmi, mali sme veľmi dobrý, zábavný a kvalitný vzťah. Hoci sme mali nezhody, netrvali príliš dlho. Keď prišli deti, stiahol som sa a prenechal som celý priestor Kate, aby bola mamou. Dialo sa to pomaly a nenápadne. Viac som sa sústredil na prácu, tak ako to robia mnohí muži, ako na to, aby som miloval svoje deti. Ale nikto nemal v rukách zodpovednosť za náš manželský vzťah, ktorý sa postupne zmenil na funkčný. Keď Kate potrebovala, aby som niečo spravil, tak ma o to poprosila. Z nášho vzťahu sa vytratila kvalita, už sme boli len rodičia. Vytratila sa z neho partnerská iskra, čo bolo pre nás oboch frustrujúce.

**Kate:** Čo sa potichu dialo? Stala som sa mikromanažérom našej domácnosti. Harry vyvíjal stále menej iniciatívy. V našej domácnosti vznikla atmosféra, v ktorej mal Harry konštantne pocit, že je nejaký problém. Typický obraz našej domácnosti v tom čase: manžel prišiel domov a potichu si čítal noviny. Ale ja a aj deti sme potrebovali jeho pozornosť. Do deja som ho vtiahla len tak, že som ho o niečo vždy požiadala. Trvalo to niekoľko rokov.

### Čo vás prinútilo konať, aby sa to zmenilo?

**Kate:** Znie to strašne, ale stretla som iného muža, ktorý mi začal prejavovať nežnosť, milotu a pozornosť. Bola som vtedy čerstvou kresťankou a vedela som, že toto nie je cesta ani možnosť.

Išla som za naším farárom, vysvetlila som mu celú situáciu a poprosila som ho o pomoc.

**Harry:** Pozvali ma na tajomné stretnutie. Bolo to pre mňa mysteriózne, lebo som bol v tom čase ešte ateista. Vôbec som nevedel, čo mám od toho čakať. Nezдалo sa mi, že by sme mali v manželstve vážne problémy.

povedala: „Lúbim ťa, ale my dvaja nie sme priatelia.“ Nepočul som to prvý raz, ale vôbec som tomu nerozumel. Kate si stanovila podmienku: „Ak z nás do roka nebudú priatelia, nebudeme viac ani manželia.“ Tvrdí, že to nebola vyhrážka, ale skôr volanie o pomoc. Zasiahlo ma to ako blesk z jasného neba. Myslel sa mi naplnila



Celé stretnutie bolo pre mňa jedno veľké prekvapenie. Keď mi tam Kate oznámila, že stretla iného muža, reagoval som veľmi zle. Opýtal som sa jej: „Spala si s ním?“ Keď mi povedala, že nie, tak som povedal: „Tak aký je potom problém?“ Reagoval som celkom neprimerane. Náš rozhovor pokračoval a Kate mi

strachom a zdesením. Uvedomil som si, že niečo musím urobiť, aby som nestratil svoje deti. Nebál som sa, že stratím Kate, ale len deti. Netušil som, čo mám robiť. **Kate:** Krátko na to nás naši múdri priatelia pozvali na večeru. Poznali celý kontext a chceli sa s nami rozprávať. **Harry:** Opýtali sa ma, čo sa mi



na Kate najviac páči. Chvíľu som nad tým musel porozmýšľať. Nepovedal som, že je krásna, milá, úžasná a je s ňou zábava – ako prvé mi napadlo, že Kate rozumie tajomstvu varenia. Viem, že to neznie príliš v môj prospech (smiech). Naši priatelia otvorili ústa od prekvapenia. Odporučili mi terapiu. Skúsil som to, hoci to

#### Ako k tomu došlo?

**Harry:** Nemal som veľmi na výber – hoci Boh hovorí, že vždy máme na výber – do istej miery sme na to predurčení. Bola to tiež súhra čudných „náhod“, ktoré sa diali. Kate už bola kresťanka, čítala kresťanské knihy. Rozprávali sme sa o tom a ja som jej často kládol sarkastické

dotyčnú osobu je to neprijemné a trápne, preto si všetci zavrite oči. Dotyčný človek nech obráti ruky dľaňami nahor.“ A potom povedala modlitbu, ktorou som prijal Pána Ježiša. V hlave som mal obraz, akoby som prechádzal z púšte údolím cez povrazový most do bujnej džungle na druhej strane. Bol to silný obraz prechodu zo smrti do života a dodnes si ho pamätám. Keď som prešiel tým mostom z lán, odtrhol sa a spadol. Potom sme si všetci sadli. Stále som si nevedomoval, čo sa stalo. Na konci služieb Božích prišla kazateľka priamo ku mne a povedala mi: „Vitaj.“ Nevedel som, čo tým myslí. Pýtal som sa Kate, či to má vo zvyku robiť stále. Kate mi hovorí: „Ja som tu bola už 12-krát, ale nikdy mi nepovedala ani ‚ahoj‘.“ Tá žena vedela, že som to bol ja. Poobede sme boli s deťmi v parku. Bláznili sme sa a usmieval som sa tak veľmi, až ma z toho boleli ústa. Bol som v Božom kráľovstve.

**Kate:** Harry nasledoval Pána Ježiša. Dúfala som v to viac, ako v čokoľvek iné – aby sme boli obaja kresťania a mohli to spracovávať spolu. No v našom manželstve to stále nebolo dobré. Harry začal pracovať v uliciach s ľuďmi závislými na drogách – modlil sa s nimi, aby mali silu vzdáť sa heroínu. Bola to jeho služba, robil výbornú prácu, ale ja som bola sama doma s deťmi.

**Harry:** To, že som sa stal kresťanom, na začiatku naše manželstvo trochu sťažilo, lebo ma to odklonilo od mojej rodiny.

**Kate:** Stále sme sa nenaučili, ako si byť blízki a chýbala nám intimita. Došla som na hranu zúfalstva, a tak som Harrymu napísala list. Opísala som mu všetko, čo robím ako matka a žena v domácnosti, všetky záväzky, ktoré vyplývali z mojej „pracovnej zmluvy“. Mala som síce auto a dosť peňazí, ale žiadnu dovolenku. V závere som napísala, že stále čakám na to, kedy sa z nás stanú priatelia.

**Harry:** List končil otázkou: „Ale komu na tom záleží?“ V tom momente som si konečne uve-



bolo ťažké a úžasné zároveň. Musel som prejsť celým procesom a spracovať v sebe krivdu z toho, že ma rodičia v detstve opustili. A zrazu som začal cítiť. Potom sa na moje obrovské prekvapenie zo mňa stal kresťan. Je to tak trochu šok, ak ste predtým úplný ateista. Stalo sa to v roku 1995, keď sme boli osem rokov manželia.

otázky. Potom som začal spolu s ňou chodiť do cirkevného zboru. V jeden deň vedúca cirkevného zboru v Honkongu, charizmatická žena, sa zastavila uprostred kázne. V miestnosti bolo asi 500 ľudí, väčšinou Číňania a zopár cudzincov. Povedala nám, aby sme sa všetci postavili, lebo niekto tu potrebuje spoznať Ježiša. „Pre

domil, čo som spravil resp. nespravil. Došlo mi, ako veľmi som zanedbával svoju ženu. Jej slová „komu na tom záleží“, ma zasiahli rovno do srdca. A tak som k nej prišiel a klakol som si pred ňou na kolená a povedal som jej: „Nemáš už žiadny dôvod, aby si mi verila, ale ja sa zmením.“ Akoby vtedy niekto prepol vypínač v mojej hlave. Uvedomil som si, že sa nemám snažiť zachrániť naše manželstvo len kvôli deťom, teda v konečnom dôsledku kvôli sebe – ale kvôli Kate. Bol to kľúčový, zlomový moment a moje vedomé rozhodnutie, že Kate bude na prvom mieste v mojom živote. **Kate:** Trvalo mi dosť dlho, kým som tomu uverila, že sa naozaj zmenil. Veď sa už o to pokúšal veľakrát a nešlo to. Okolie nás povzbudzovalo, aby sme zašli do manželskej poradne. Prihlásili sme sa na kurz pre manželské páry, kde sme mali jeden druhé-

mu napísať list, a tak sformulovať svoje myšlienky a pocity na papier. Boli sme na mieste, odkiaľ sa nedalo uniknúť. Bolo to prvýkrát, čo mi Harry vyznal, ako veľmi ma ľúbi. Mala som z toho trochu strach, že náš vzťah – dovtedy suchý a bez života, opäť vyschne a stane sa z neho úplná púšť. Odvtedy sme si začali listy písať pravidelne a pomerne často.

#### **Ako vyzeralo vyše manželstvo po zmene?**

**Harry:** Ja som vedel, že som sa naozaj zmenil, ale vedel som aj to, že budem robiť chyby. Napríklad, raz som počul, ako Kate hovorí svojej kamarátke, že jej často neskladám komplimenty. V mojej rodine, kde som vyrastal, neboli komplimenty prirodzené, hoci svoju mamu milujem. Ale Kate ich potrebovala, a tak som na žltý papierik napísal „kompli-

ment“ a prilepil som si ho na obrazovku svojho počítača.

**Kate:** Keď som ten papierik na jeho počítači zbadala, povzdychla som si: „Prečo to z neho nemôže ísť prirodzene?“ Ale bol to z Harryho strany začiatok. Kým ten žltý papierik odpadol z jeho počítača, stalo sa skladanie komplimentov prirodzenou súčasťou jeho správania.

**Harry:** Ježiš nad našou rodinou nakoniec rozsvietil svetlo. Jeden z textov, ktorý mi ukázal, bol Mt 6: *Kde je tvoj poklad, tam je tvoje srdce.* Keď som sa najskôr rozumom rozhodol milovať Kate, potom som začal aj srdcom voči nej cítiť lásku. Aj keď to nie je vždy, samozrejme, dokonalé. Keď som prevzal zodpovednosť za naše manželstvo a začal som svoju ženu milovať, následne mi lásku odplácala.

#### **Čo sa z vášho príbehu môžu naučiť iné manželstvá?**

**Kate:** Každý z vás, ktorí máte deti, ste už pravdepodobne zažili, že ste sa od seba vzdialili. Váš vzťah sa stal „funkčným“, jeden druhému venujete stále menej a menej času. Ale keď si dáme záležať na tom, aby sme si jeden pre druhého vyhradili čas, situáciu to zlepší, aj keby bola ťažšia.

**Harry:** A keď je vaše manželstvo skvelé, určite poznáte ľudí, ktorí sú čerství rodičia a ich vzťah sa zmenil. Chceme vás povzbudiť, aby ste boli múdri priatelia, akých sme aj my v našom živote mali. Priateľov, ktorí nám pomohli a bojovali za nás. Dokázali identifikovať a pomenovať náš problém, nasmerovali nás správnym smerom.

**Kate:** Staňte sa súčasťou manželských kurzov alebo poradní. Keď ste vo svojom vzťahu zaseknutí, chýba vám energia a túžba riešiť problém – manželský kurz vás môže inšpirovať a vnieť do vašej situácie nové pohľady. Som si absolútne istá, že by sme my dvaja dnes neboli manželia, keby nám nepomohli priatelia a manželský kurz, ktorý sme absolvovali. ■

*(Evanjelický východ, 2/2019)*







# NEVEZMEŠ MENA HOSPODINA, SVOJHO BOHA NADARMO

JÚLIUS STUPKA (Kazateľ Bratskej jednoty baptistov vo Vavrišove.)

V modlitbe Pánovej potvrdzujeme Božou svätosťou omilostené srdce: *Nech sa posväti Tvoje meno*. Prosbou sa hlásime k zodpovednosti, že budeme osvedčovať svätosť Božieho mena pred ľuďmi. Viditeľne, napríklad, pri nazívaní s domácimi vo viere. Naši blížni majú spoznávať nekonečný rozmer Božej lásky a nenahraditeľnosť Božej svätosti v živote viery.

Opriem sa v krátkom zamyslení o úplne jednoduchú, často prehliadanú výzvu evanjelia: *v pokore pokladajte iných za hodnotnejších než seba..* (Flp 2, 3b) Lenže pri uvádzaní do praxe zborového života, akoby výzva bola len vedľajšou vetou apoštola, úplne nepodstatnou vecou. – Dá sa žiť, týmto spôsobom? – pochybovačne sa pozastavíme. A do toho nám príde, ako voľakedy učeníkom na myseľ iné: *...a prišla im myšlienka, ktorý z nich je väčší...* (Lk 9, 46) Ak podľahneme pokušeniu sebeckého triumfalizmu, naše okolie si už nebude môcť prečítať list o svätosti vzťahov v zbere. Skončila veľkorytosť i dobromyseľnosť, ochota darovať seba tzv. „nižším a slabším“. Na pôde zboru sa rozbehla nezmyselná a bezvýznamná súťaživosť o „najlepšieho“ – lesk a honos osobných výkonov. V tomto čase sebaútechy: som lepší, oddanejší, pobožnejší... ani nepostrehneme stratu duchovnej orientácie. Už nie sme zakorenení v láske, vypriahli sme sa z jarma, nemôžeme so všetkými svätými vystihnúť šírku a dĺžku, výšku a hĺbku Kristovej lásky, vzdávame sa života v celej Božej plnosti (Ef 3, 18–19b).

## Žiť s Kristom pre ľudí

Aj si chvíľami uvedomíme, že niečo dlhujeme konkrétnym ľuďom v zbere, tým, ktorí možno žijú v mínusoch a čakajú na službu pomoci, na prijatie. Veď sme boli poučení: *...a nehládajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných* (F 2, 4). Vyznávame, že sme zomreli s Kristom. Avšak zomierať svojmu sebestvu nie je ľahké. Aj obnova myšlienok je často zložitý duchovný boj. Zomreli sme s Kristom, ale niekedy sa silne presadí naše ego, radi žijeme pre seba, len a len pre seba. Chceme na seba orientovaný život prekonať, no je to ťažké. (Modlím sa o väčšiu úctu ku konkrétnemu človeku, ale mám svoje skúsenosti, viem o ňom svoje a ruší ma to. Viem, že Pán Ježiš by sa v zástere služobníka sklonil aj k jeho nohám. Ale ja nie som ešte na takom stupni. Hľadám pokoj a radosť, túžim vystúpiť zo zlého vzťahu, keby aspoň naznačil, že tiež chce pre

to niečo urobiť... Ja už nevládzem.) Pri podobnom vnútornom zápase sa ukáže, že čestnosť a pravdivosť prijatia jedni druhých za vyšších od seba nemôže zostať len zbožným želaním, ani milým divadielkom, (ktoré potom za dverami, pokračuje v pokušení ľahkého jazyka, ohováraním: *Jazyk je ohňom; svetom nepravosti medzi našimi údmí ..poškvrňuje celé telo, a rozpalovaný peklom zapaluje beh života*)“ (Jak 3, 6).

## Nedajme sa znechutiť

Ak sme dobrovoľne, v živej nádeji vstúpili do procesu duchovného rastu, vzdáme sa seba, poznáme milosť pokánia, chceme byť podobnejší Pánovi, ktorý zomrel za nás: *...za všetkých umrel, aby tí, čo žijú, nežili viac seba, ale Tomu, kto za nich umrel a vstal z mŕtvych*(2K 5, 15). Pohľad viery na Pána Ježiša sa zmení vždy na nesebecký čin. Lebo aj jednoduchá, často nepovšimnutá výzva, o ktorej sme dnes uvažovali, má niečo spoločné s posväcovaním Božieho mena medzi nami. Spoločenstvo, zbor, telo Pána Ježiša Krista, je miestom, kde v nových situáciách a vzťahoch aj ten posledný prehliadaný člen zboru nachádza priestor, v ktorom sú všetci zakorenení v láske a všetci spoločne, dokonale môžu pochopiť, prijať a praktizovať Kristovu lásku, ktorá prevyšuje rozum. Taký je svätý cieľ zborového spoločenstva domácich vo viere. Otvára dokonalú náplň života, kam už pookúšiteľ nemá šancu prikradnúť sa a podsúvať trebárs myšlienku: kto je väčším, lepším či zbožnejším...?

Článok nadpisujem vetou: *Nevezmeš meno Hospodina, svojho Boha nadarmo*. Boží príkaz neprestupujú len tí, ktorí berú Božie meno nadarmo, ale svojim spôsobom aj tí, ktorí „márnivo a ľahostajne“ znevažujú svätosť Božieho mena svojim životom. Modlili sme sa za posvätenie Božieho mena medzi nami? Neprehliadnime, nezľavme a neodsúňme ani tú najmenšiu výzvu evanjelia, s ktorou má Duch Svätý konkrétny cieľ obnoviť tvoj i náš život. ■



# Aj ŽENY sú MY

Z konferencie  
**O postavení a službe žien v cirkvi**  
pripravil, mierne komentované informácie  
napísal a na konferencii fotil BOHUSLAV PIATKO

**O názvoch**

Celkom som sa v duchu pochválil, keď mi napadlo, ako nazvem túto tému o konferencii v Leviciach (viď predchádzajúcu stranu). Toto sebauspokojenie však trvalo len do chvíle, kým som ho z hlavy nepreniesol na obrazovku počítača. Keď som nápad uvidel v podobe slov, zarazil som sa. Vystihuje táto, tak trochu hyperbola to, čo rezonuje v Cirkvi bratskej intenzívne približne rok a menej intenzívne dlhšie? (Hyperbola (nie matematická) = umelecký prostriedok expresívne zveličujúci určitú črtu s cieľom zvýrazniť ju; jednoduchšie povedané – hyperbolou autor úmyselne niečo zveličuje, zdôrazňuje.) O tom, že dianie v cirkvi na tému „ženy v cirkvi“ názov vystihuje, som nepochyboval, ani o tom, že „ženy sú my“, zapochyboval som o tom, či sa táto formulácia nedotkne tých, o ktorých je reč – teda žien, v súvislosti s ich postavením a službou v cirkvi? Už som siahal po oficiálnom, úradnom názve konferencie, ale, ako už viac ráz v neistote – poradil som sa s Božím slovom, s mojou obľúbenou Knihou prísloví. A dostal som sa do, vari, najparadoxnejšej situácie zo všetkých takýchto „biblických porád“. Kniha Prísloví sa mi otvorila pri piatej kapitole, ktorá nesie názov: *Varovanie pred cudzou ženou*. Nebudem to komentovať, iba odcitujem: *Syn môj, všimni si svoju múdrosť, k mojej rozumnosti nakloň svoje ucho, aby si si zachoval rozvahu...* (Prís 5, 1)

Názov zostáva. Poďme na konferenciu. Jej oficiálny názov je:

**O postavení a službe žien v rámci cirkvi**

Priznám sa, že ešte pred jej začiatkom som pocítil trochu sklamanie. Konferencia, zrejme na podnet zborov, nadviazala na pastorálku kazateľov a členov staršovstiev v novembri minulého roku. Podrobnejšie o histórii vzniku tejto témy hovoril v Leviciach vo svojom úvode predseda Rady CB Štefan Evin (uverejňujeme nižšie). Ja som konferenciu vnímal skôr ako vyvrcholenie riešenia témy v nadväznosti na vlaňajšiu výročnú konferenciu a následnú pastorálku, na ktorej zazneli dva zásadné referáty ZA a PROTI účasti žien v riadiacich orgánoch cirkvi a ordinácii žien. (Dialóg č. 1/2019). Pastorálka bola takmer celodenná diskusia a v tejto polohe aj skončila s tým, že ak budú zbory chcieť, uskutoční sa tematická konferencia, na ktorej bude diskusia pokračovať, a – to som predpokladal asi len ja – sa dospeje k nejakému zásadnému rozhodnutiu. Konferencia sa teda 9. 3. uskutočnila, ale, ako som sa dozvedel ešte pred jej začiatkom, ani ona nemala ambíciu tému zásadne uzavrieť – napríklad, v podobe návrhu na rokovanie najvyššieho orgánu cirkvi – výročnej konferencie, ktorá je v máji. Je už po termíne podávania konferenčných návrhov.

Keďže na konferencii boli okrem kazateľov a starších aj členovia cirkvi, ktorí neboli na pastorálke v Poprade, predseda Rady CB Štefan Evin niektorým pripomenul, iným ozrejnil dôvody uskutočnenie konferencie a stručne predniesol aj stanovisko Rady k danej problematike. Prinášame (okrem pozdravov a úvodného zamyslenia) v plnom znení.

# O POSTAVENÍ A SLUŽBE ŽIEN V CIRKVI.

ŠTEFAN EVIN (Predseda RCB na Slovensku.)

**Zhrnutie doterajšej cesty a diskusie k nastoľenej téme**

Prvý vážny impulz k diskusii o postavení a službe žien v cirkvi vzišiel v roku 2014 v súvislosti s voľbou členov Rady. Medzi nominovanými na členov Rady bola aj sestra. V Cirkvi bratskej na Slovensku to bolo po prvýkrát v jej histórii. Volebná komisia vtedy navrhnutú sestru na kandidátku nezaradila – mala na to právomoc.

Z toho vzniklo na konferencii vážne napätie, niektorí delegáti sa odmietli zúčastniť volieb. A malo to aj dva praktické dôsledky:

– V ďalšom období boli zúžené kompetencie volebnej komisie.

– Konferencia uložila Rade usporiadať celocirkevnú diskusiu na tému „Postavenie a rola ženy v Cirkvi bratskej“.

Na zadanú úlohu Rada reagovala tým, že o tejto téme diskutovala na svojom rokovaní, a potom publikovala *Stanovisko Rady Cirkvi bratskej k biblickej mužskosti a ženskosti*, ktoré predložila ako svoj podklad k vnútrocirkevnej diskusii o postavení a úlohe žien v CB. Súčasne vydala aj



väčší materiál, v ktorom sú teologické argumenty pre toto stanovisko. Je to kniha *Rovní, ale nie rovnakí; Päťdesiat kľúčových otázok a odpovedí o biblickej mužskosti a ženskosti* (John Piper a Wayne Grudem).

Jadrom stanoviska Rady je presvedčenie, že cirkev a rodinu majú viesť muži.

Rada vtedy vyzvala staršovstvá, zbory a senioráty, aby sa tejto otázke venovali. Niekde táto diskusia prebehla intenzívnejšie, niekde menej, ale keď som sa na seniorátoch pýtal, či v nej máme pokračovať a ako pokračovať, tak odpoveďou bolo skôr zdráhavé mlčanie. V Rade sme to vnímali ako nie celkom dokončenú záležitosť.

### Rozbehnuté – nedotiahnuté

Táto nevyriešená teologická otázka sa nám znova pripomenula v roku 2018, keď prišli ďalšie voľby do Rady. Teraz bola sestra už aj na kandidátke pre voľbu Rady, nielen medzi nominovanými.

Rada vtedy oslovila delegátov konferencie s neodkladným návrhom, aby ešte pred voľbou cirkev jasne rozhodla, že zachová alebo zmení svoju doterajšiu prax. Bolo to len dva týždne pred Konferenciou. V zdôvodnení Rady sa hovorilo aj toto:

„...Počas takmer 140 rokov existencie Cirkvi bratskej sa nepredpokladalo, že by členkou Rady bola sestra... Pôsobenie sestier v Rade CB je takou významnou teologickou zmenou v presvedčeniach Cirkvi bratskej, s praktickými dôsledkami, že by k nej nemalo dôjsť bez predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho orgánu Cirkvi bratskej. Pretože ide o závažné rozhodovanie, ktoré sa týka teologických presvedčení o rovnakej hodnote mužov a žien, ale zároveň o ich odlišných úlohách v rodine a cirkvi, navrhujeme, aby pred konaním volieb Rady Konferencia rozhodla o tom, že členmi Rady Cirkvi bratskej môžu byť iba bratia.“

V tomto návrhu nešlo o žiadne iné postoje k ženám ani k ich doterajšej službe v cirkvi – len o transparentné zedefinovanie novej situácie.

So sestrou, ktorá bola na kandidátke, som osobne hovoril, že Rada tento návrh podáva, a že ho podáva nie kvôli konkrétnej sestre, ale aby cirkev rozhodla najprv o principiálnej otázke či Radu tvoria iba bratia, alebo aj sestry.

Štyri dni pred konferenciou 2018 sme v predsedníctve Rady zvažovali, že by bolo lepšie, keby sa na konferencii neriešila taktó hekticky takáto závažná téma, ktorá polarizuje cirkev. Že by bolo najlepšie, keby sa táto situácia dostala do tzv. „bodú nula“. Aby ani cirkev ani konferencia neboli pod tlakom – t. j. aby sa teraz neriešil ani návrh Rady a aby sme neboli vystavení voľbe sestry do Rady. Nech sa to v cirkvi najprv teologicky ujasní, potom nech konferencia zavčas pred voľbami rozhodne, kto má a môže byť v Rade a podľa toho nech prebehnú ďalšie voľby.

Všetci členovia Rady súhlasili s tým, že Rada svoj návrh stiahne – čo Rada na začiatku konferencie aj urobila. Sestra však na kandidátke zostala a voľby prebehli. Cirkev tak nepriamo akceptovala, že v Rade môžu byť aj ženy.

O liste sestier, ktorý koloval po cirkvi, som sa dozvedel až dve hodiny pred začiatkom konferencie. Keď sme v Rade rozhodovali o stiahnutí nášho návrhu, tak sme o ňom nevedeli a na naše rozhodnutie nemal žiadny vplyv.

Konferencia 2018 prijala toto uznesenie: „Konferencia uložila Rade Cirkvi bratskej úlohu iniciovať spoločnú diskusiu s českou časťou cirkvi o postavení a službe žien v rámci cirkvi.“

Neúčast českej strany: Aj písomne aj osobne na spoločnom rokovaní v júni nám bratia z Českej Rady odpovedali, že: „Česká Rada CB na diskusiu o postavení a úlohe žien v cirkvi nepristupuje, zostáva na pozícii doteraz platných dokumentov.“

A tak sme, najlepšie ako sme vedeli, začali iniciovať diskusiu. Prvým krokom bola pastorálna konferencia kazateľov a staršovstiev 17. 11. 2018 v Poprade. (Hlavné referáty v skrátenej podobe priniesol aj Dialóg 1/2019). Po nej mala nasledovať diskusia v staršovstvách a zboroch a následne celocirkevná tématická konferencia – dnešná.

### Skôr ako sa pustíme do diskusie,

dovoľte ešte štyri poznámky:

**Toto je diskusia**, výmena názorov a postojov. Chceme hovoriť a načúvať. O ničom nebudeme rozhodovať; nebudeme robiť zaväzujúce závery. Táto diskusia nás možno v niečom ovplyvní, ale závažné rozhodnutia môže prijímať len Konferencia, príp. Spoločná konferencia v rámci dohodnutých procesov.

**Definícia pojmov:** Celkom na začiatku si musíme formulovať konkrétnu otázku, na ktorú hľadáme odpoveď: „Je správne, aby cirkev bola duchovne spravovaná rovnako mužmi aj ženami? Teda, aby úlohy biskupov, presbyterov, pastorov a kazateľov zastávali aj ženy?“ Asi sa všetci bez výnimky zhodneme a budeme opakovane zdôrazňovať, že muži aj ženy sú rovnocenní vo svojej hodnote, dôstojnosti a zodpovednosti pred Bohom. V odpovedi na nastolenú otázku sa však kresťania delia na egalitárov a komplementaristov.

**Tzv. egalitárni kresťania tvrdia**, že cirkev má do duchovného vedenia (biskup/presbyter/pastor/ordinovaný služobník) ustanovovať rovnako sestry ako aj bratov.

**Pre tzv. komplementárnych kresťanov** z rovnocennosti mužov a žien nevyplývajú aj ich rovnaké úlohy, a preto cirkev má do duchovného vedenia ustanovovať iba kvalifikovaných bratov.

Pojmy napr. z geometrie nám hovoria, čo je z definície kruh a čo je štvorec. Kruh nie je zvláštnym prípadom štvorca a štvorec nie je zvláštnym prí-

padom kruhu. A rovnako egalitárny prístup nie je variáciou komplementárneho a komplementárny prístup nie je formou egalitárneho.

**Našou spoločnou** a najzákladnejšou charakteristikou je to, že sme ľudia – tak ženy ako aj muži. A to, že sme ženou alebo mužom je našou druhou úplne kľúčovou charakteristikou. Toto je naša identita daná Stvoriteľom – sme ľudské bytosti, muži alebo ženy. Aj preto diskusie a akékoľvek akcie, ktoré sa týkajú našej mužskosti alebo ženskosti, sa nás bytostne dotýkajú. Niekedy tešia, inokedy spôsobujú napätie, bolesť, reálnu alebo domnelú krivdu, urážku alebo poctu. Tomu sa nedá vyhnúť, ak sme myslíace, cítiace a spoločenské bytosti.

**Našou tretou charakteristikou**, ktorá už nie je všeobecná a vopred daná, je to, že sme – alebo či sme – Boží svätí, teda kristovci. A tu ide o to, ako sa na našu Bohom danú a človekom pokrivenú mužskosť a ženskosť pozerá Boh – ako s nami narába. Ako sa na seba pozeráme my sami a ako reagujeme na Božie konanie s človekom. Teda, ako našu mužskosť a ženskosť vykupuje Ježiš Kristus a ako ju formuje evanjelium.

**Pozorný pohľad** na našu situáciu a tému – *Úloha a postavenie žien v rámci cirkvi* – ukazuje, že naše dilemy, obavy a nádeje nemajú svoj pôvod vo voľbách Rady, alebo v zložení staršovstva zboru. To je totiž až tretia vrstva – aplikačná vrstva nášho chápania textov Svätého Písma. Naše presvedčenia a prax vychádzajú z nášho porozumenia Písma – to je druhá vrstva. Odlišné chápanie Písma vedie k odlišnej aplikácii. No úplne prvou vrstvou, tým východiskom, ktoré sa čoraz viac stáva zrejším aj v našej diskusii a postojoch, je predovšetkým náš základný prístup k Svätému Písmu. Či ho prijíma-

me ako Božie slovo, ktoré nás zaväzuje, alebo či je to len slovo o Bohu, ktoré nás motivuje. Teda, samotná téma a diskusia o mužoch a ženách v cirkvi aj o ďalších aplikáciách Písma v živote cirkvi je vlastne až tretoradá, aj keď na obrazovky našej mysle nám vyskakujú akoby prvá.

Čo si ja pamätám o fungovaní našej cirkvi, a čo viem o jej histórii, ženy, sestry boli vždy súčasťou aj hlásania aj akceptovania evanjelia. Ak sa však predsa len stalo, že sa vám, sestry, nekristovsky a neevanjeliovo krivdilo, alebo ubližovalo, prosíme o odpustenie. Nemalo to tak byť a nesmie to tak byť.

### **Je neodôvodniteľnou karikatúrou až urážkou,**

ak sa o mieste a službe žien v cirkvi hovorí posmešne a rezervovane. Ani dnes nejde o to, že sa našim sestrám v Kristu – našim matkám, dcéram, sestrám, manželkám, svokrám, nevestám i singles, odopiera niečo, k čomu mali doteraz prístup. Snahy o vážnu zmenu v cirkvi však sledujeme s obavou, či sa nevydávame na cestu, po ktorej by cirkev nemala ísť.

Ženy, sestry, tvoria väčšiu časť našich spoločenstiev. Chceme, aby bolo o ich duchovné blaho, o ich rozvoj, o prípravu na rozmanitú službu a o ich podporu postarané viacej a lepšie ako doteraz – tak, ako sa má telo Kristovo starať o každého svojho člena. Túžime po tom, aby sa v živote cirkvi prejavovala vláda a láska Pána Ježiša.

Keďže chceme Boha milovať, chceme ho poslúchať v tom, čo od nás očakáva. To je prvá výzva pre Boží ľud. Ale v našej poslušnosti Bohu a jeho Slovu nemôžeme zanedbať lásku k blížnym, aj keď je to ťažké najmä vtedy, keď sa v názoroch rozchádzame. Tejto dvojitej výzve lásky k Bohu a k sebe navzájom čelíme aj dnes. ■



Verím, že je zrejme, z čoho som bol mierne sklamaný – Š. Evin spomenul, že už raz, po konferencii v roku 2014, téma žien potichu odišla do zabudnutia, kým ju vlnajšie udalosti opäť neprebudili k životu. Ale opäť – po pastorálke a konferencii – bez záverečného výstupu... lebo májová výročná konferencia, ako jediný orgán, ktorý môže prijímať rozhodnutia, dostane len informáciu o splnení uznesenia o uskutočnení diskusie, ale žiaden podnet na prijatie rozhodujúceho stanoviska. Aspoň nie v tomto roku.

Ale, vráťme sa na konferenciu. Podobne ako v Poprade aj v Leviciach s rozsiahlym referátom na túto tému vystúpil Daniel Pastirčák, ktorý (len pripomeniem) interpretuje odkaz Písma ako taký, ktorý zrovnoprávňuje ženy a mužov v možnostiach vyučovania Písma a účasti

v radiacích orgánoch cirkvi. Jeho vystúpenie neuverejňujeme ani v skrátenej podobe. Jednak preto, lebo podstatu jeho argumentov sme uverejnili v Dialógu 1/2019 a jednak preto, lebo v Leviciach chýbal oponent jeho interpretácie Rastislav Betina. Až dodatočne sme dostali do redakcie jeho *Výhrady voči spôsobu práce s biblickým textom Daniela Pastirčáka*. Myslíme si však, že podstatné v tejto diskusii sú ich argumenty, ktorými obhajujú svoje videnie odkazu Písma tak, ako sme ich už uverejnili. (Len pre informáciu: Kto má záujem prečítať si toto, vlastne, druhé kolo popradskej diskusie, ktoré čiastočne zaznelo aj v Leviciach, materiály sú k dispozícii v Kancelárii Rady CB.

**Ďalším prednášajúcim na konferencii v Leviciach bol teológ a tajomník Rady CB Ján Henžel.**

# BIBLICKÁ HERMENEUTIKA VZŤAHOV MEDZI MUŽMI A ŽENAMI

JÁN HENŽEL



Prach feminizmu usadol na stránkach našich Biblií a zahalil Božie slovo. To, čo Biblia raz jasne povedala o mužoch a ženách, to nám už nie je jasné. Jednoduchý význam textov sa nám už nezdá jasný. Niektorí nám hovoria, že tieto texty znamenajú teraz niečo veľmi odlišné od toho, čo znamenali vtedy, keď boli napísané. Ešte aj Boh má na sebe feministický makeup.

V skutočnosti však problém nie je s Bohom ani s jeho slovom. Problém je na našej strane. Ťažkosti, ktoré máme s textami, ktoré hovoria o zodpovednostiach mužov a žien, sú v nás, a nie v tom, žeby Božie slovo bolo nejasné.

Keď veríme, čo Biblia hovorí, to Boh hovorí, tak môžeme očakávať, že Božie slovo hovorí jasne. Môžeme teda očakávať, že Božie slovo znamená to, čo hovorí.

Ako vždy a vo všetkom, naše názory aj v týchto záležitostiach musia byť založené na texte Písma. Ak sa Boh rozhodol hovoriť k nám vo svojom slove o svojom pláne pre mužov a ženy, a ak nám dal

svojho Ducha na to, aby sme rozumeli jeho slovu, tak potom našim východiskovým bodom musí byť jeho slovo.

Vidieť jasne to, čo Písmo hovorí, je však veľmi ťažké, lebo ak sa mám vrátiť k analógii zaprášených stránok Biblie, tak jemný prach feminizmu prenikol na všetkých nás. Je to problém kultúrny aj osobný. Každý z nás je muž, alebo žena a má nejaký vzťah s opačným pohlavím. Aby to bolo ešte komplikovanejšie, tak treba povedať, že tento prach niekedy šíria aj kresťanskí bratia a sestry, ktorí sú inak vo svojich kázňach a knihách milovanými a spoľahlivými učiteľmi a pastiermi. Ale teraz nám hovoria, že tieto slová Písma

- sa nemôžu chápať doslovne, alebo
- v súčasnosti už neplatia, alebo
- sú evanjelizačne odpudivé, a preto si cirkev nemôže už dovoliť hovoriť ich.

Tak si viacerí povedia, že ak ešte ani tí najschopnejší a najbystrejší z nás sa nedokážu zhodnúť na tom, či a ako tieto texty dnes uplatniť, tak asi tieto texty naozaj nie sú jasné, a tak celá záležitosť posta-



venia a zodpovednosti mužov a žien je vecou našej múdrosti a nie našej zbožnosti. Sú to teda záležitosti, v ktorých sa každý človek môže rozhodnúť podľa toho, čo je správne v jeho vlastných očiach – a môžeme sa vzdať toho, aby sme našli pravdu.

Ale keď Boh hovorí: *Lebo ako nebesá prevyšujú zem, tak prevyšujú moje cesty vaše cesty a moje myšlienky prevyšujú vaše myšlienky* (Iz 55, 9), tak nám tým nehovorí, že poznať jeho myšlienky a cesty je nemožné. Naopak, je našou výsadou a úlohou ako jeho detí poznať jeho vôľu a konať ju. Nato nám svoje slovo dal.

Navyše On sa postaral o to, že v jeho písanom slove máme všetko, čo je potrebné pre večný život a zbožný život (2Pt 1, 3). Božie slová nie sú iba slová na papieri (či displeji), ale aj *živé* slová, ktoré on inšpiroval a povedal. Pri ich čítaní nie sme odkázaní sami na seba, ale na pomoc jeho Ducha, aby nás viedol do každej pravdy (Heb 4, 12; 2Tm 3, 16-17; Jn 16, 13).

S takýmito zdrojmi poruke a v srdci je našou úlohou sedieť pod Božím slovom a nechať, aby ono kritizovalo našu kultúru, náš život, naše vzťahy, naše predsudky a naše obavy – a nie naopak. Ak toto budeme robiť, tak zistíme, že Písmo hovorí jasne a verne aj o takej chúlостivej záležitosti, akou sú vzťahy pohlaví, ktorú náš svet veľmi rozvrátil.

Musíme však odolať pokušeniu predpokladať, že vieme, čo Biblia hovorí, a preto o tom rozmýšľať pri zavretých Bibliách. Musíme otvoriť svoje Biblie a pozornejšie sa zahľadieť na jej stránky. A keď hovorím „pozornejšie“, tak myslím odsek za odsekom, verš za veršom a niekedy aj slovo za slovom. Tak môžeme objaviť podstatu, krásu a Boží zámer vzťahov medzi mužmi a ženami.

(Podľa knihy Claire Smithovej: *God's Good Design: What the Bible Really Says about Men and Women*. Kingsford: Matthias Media, 2012) ■



## Diskusia

Nazval by som ju viac príbehovú ako vyhranene názorovú. Viacerí diskutujúci totiž na príbehoch zo svojho života, životných skúsenostiach, vyjadrovali svoje názory. Neopierali sa priamo o citáty z Písma. Nerobil som si štatistiku o počte príspevkov podporujúcich zrovnoprávnenie žien v živote cirkvi a príspevkov, ktoré takéto zrovnoprávnenie nezastávali. Nevieť, či pod vplyvom vystúpenia J. Henžela, alebo boli diskutujúci tak nastavení, ale zostal vo mne pocit, že diskutujúci (až na pár výnimiek) opustili problematiku cirkvi ako inštitúcie. Účasti žien v riadiacich orgánoch cirkvi a problematike ordinácie žien sa venovali menej. Skôr zaznievali príbehy týkajúce sa rodinného života a v tomto prostredí fungovania vzťahov ženy a muža. Utkvelo mi v pamäti rozprávanie mladej ženy, ktorá si v manželstve vedela presadzovať svoje, aj proti manželovej vôli, no jej životná skúsenosť bola taká, že to, čo presadila ona, nie vždy dopadlo najlepšie a poučenie z jej skúsenosti ju viedlo k tomu, že začala uznávať manželovu (nemôžem použiť slovo „nadradenosť“) vodcovskú úlohu v živote rodiny. Lebo život ukázal, že keď sa riadili jeho rozhodnutiami, dopadlo to lepšie, ako rozhodnutia jej. Čím nepriamo naznačila, že aj v cirkvi by to mali byť muži, ktorí nesú vodcovskú a vyučovaciu úlohu. Zazneli aj príbehy žien, ktoré v cirkvi slúžili rôznym spôsobom – od práce v besiedke s deťmi (čo považovali za vyučovanie) až po službu na kazateľniciach. A prinášali požehnanie rovnako deťom pri vyučovaní hrou, ako zborom pri kázaní z kazateľnice. Ale nikdy sa nesnažili plniť úlohu kazateľiek – nikdy sa nesnažili o ordináciu, či správcovstvo zboru. Rovnako však zaznela spomienka jednej sestry na mladé roky, kde to bola práve žena – evanjelická farárka, ktorá svojím učením ju privedla k Bohu a veľmi zásadne

sa podieľala na ďalšom formovaní jej duchovného života.

Na priamu otázku žien, či teda môžu ženy vyučovať/kázať/vykladať slovo Božie, zaznela odpoveď približne v tom duchu, že ženy môžu vyučovať ženy a deti, ale nikto ich nevyháňa ani z kazateľníc. No výklad Božieho slova treba nechať na povolaných mužov a ony by sa mali zamerať skôr na kázanie úvahové. Samozrejme, opierajúce sa o Božie slovo.

Na konferencii sa ozvali hlasy naznačujúce možný rozkol, ale aj obavy z možného rozkolu a vzájomného neporozumenia sa v láske. V tejto súvislosti zazneli v jednom zo záverečných vystúpení diskusie (zhodou okolností – z úst muža) približne tieto slová: „Nevytrhávajme z Biblie slová a vety z kontextu. Lebo tak hocikto z nás vie naukladať kôpku biblických citátov zrovnoprávňujúcich mužov a ženy, a iný rovnako veľkú kôpku citátov, ktoré hovoria o tom, že vyučovať Božie slovo a riadiť cirkev prináleží iba mužom. A práve tu je náš problém – aj jedny aj druhé citáty sú z Biblie a sú sklony používať ich vytrhnuté z kontextu, a tak interpretovať odkaz Biblie. Ale to nie je dobrá cesta. Je tu široká škála názorov a asi ju nedokážeme zlúčiť do názoru jednotného. Jedno však musíme mať na pamäti – nemôžeme povýšiť svoju interpretáciu biblického textu nad text samotný. Nemôžeme vystupovať tak, že jedine moja interpretácia je správna a každý iný názor je nebiblický. To nemôže tvrdiť žiaden človek. Istá pluralita názorov v cirkvi je a bude. Sme na ceste hľadania. A nesnažme sa na tejto ceste vtesnať cirkev do svojej interpretácie.“

Dodatočne zaraďujem do rozprávania o Levickej konferencii o ženách ešte jeden príspevok, ktorý na konferencii nezaznel. Tam hovorila manželka autora príspevku. Do redakcie, mailom, nám na margo konferencie napísal Juraj Kohut starší z Levíc.

# DISKUSNÝ PRÍSPEVOK KU KONFERENCII

Hneď na úvod chcem povedať, že tento môj diskusný príspevok nemá byť kritikou toho, čo odznelo na konferencii. Chcem prezentovať svoj pohľad k danej téme a viac ako 20-ročné skúsenosti zo služby žien-sestier na pôde zboru, kde som pôsobil ako kazateľ zboru v Bratskej jednote baptistov.

Celých 25 rokov sme boli kazateľskou rodinou v Bratskej jednote baptistov. Nikdy sme nemali problémy s postavením žien a ich službou v cirkvi. A to môžem povedať aj v celosvetovom ponímaní Bratskej jednoty baptistov. Služba sestier (nielen v besiedke), mala svoje veľmi dôležité miesto v rámci celej našej denominácie na Slovensku. Ich služba (svedectvá, ale i občasný výklad Písma na pôde zboru), ako aj konferencie sestier boli vzácnym duchovným prínosom v živote našich zborov, ale i cirkvi. Nikdy z tejto služby nevyplývalo nejaké negatívne ovocie. Ako cirkev sme však nikdy nemali kazateľky. Tak sme to vyrozumeli z Novej zmluvy. Samozrejme, všetka ich práca bola vždy pod autoritou miestneho kazateľa, či vedenia cirkvi.

Tento pozitívny prínos služby sestier chcem zvlášť podtrhnúť. Mnoho negatívneho odznelo na konferencii ako výstraha pred možnými, až katastrofickými následkami (boli spomenuté niektoré liberálne cirkevné spoločenstvá zo zahraničia) služby žien v cirkvi.

V Sk 2, 17–18 *Práve na Letnice*, keď sa rodí novozmluvná cirkev, čítame slovo: *A bude v posledných dňoch, hovorí Hospodin (je to citácia z Joela, ktorá sa na Letnice naplnila), že vylejem svojho Ducha na každé telo, a vaši synovia budú prorokovať, i vaše dcéry. Áno, i na svojich sluhov a na svoje dievky vylejem svojho Ducha v tých dňoch a budú prorokovať.* Samozrejme, nevidíme ani jednu ženu po vylíatí Ducha Svätého vo vedení cirkvi. Ale ak Boh vtedy a aj dnes vylieva svojho Ducha aj na sestry, pretože *Niet ani muž a ani ženy, lebo sme všetci jedno v Kristovi (Gal 3, 28)* a máme v zboroch sestry, ktoré milujú Pána a Pán odkrýva pred nimi svoje Slovo, máme právo im postaviť zábrany a nedovoliť im slúžiť svedec-

tvami alebo aj občasným výkladom Slova? Ja by som si to, ako bývalý kazateľ, nikdy nebol dovolil. Boh mi daroval manželku, ktorú tak obdaroval, že jej služba slovom (samozrejme, nie ako kazateľka) bola pre mňa, pre zbor ale i cirkev vždy novým požehnaním.

### Autorita Písma

Uznať autoritu a vážnosť celého Písma (Starej i Novej zmluvy) ako Božieho slova, pokladám za niečo, čo sa nedá spochybniť. Na konferencii zazneli aj také príspevky, že či Boh skutočne hovoril s Adamom? Ježiš na púšti sa odvoláva v pokušeniach na Písmo – Je napísané... Ak pre Ježiša Písmo bolo rozhodujúce, pre nás už neplatí? Toto je naozaj kľúčová otázka v našom vzťahu k Bohu.

### Podriadenosť mužov, ale i žien Kristovi.

Som presvedčený, že toto je druhá kľúčová otázka. Počas konferencie sa zdôrazňovala zvlášť podriadenosť žien mužom. Tejto podriadenosti p r e d c h á d z a (s dôležitým zámerom!) výzva Písma, že **Hlavou každého muža je Kristus, tak ako je**

**hlavou Krista Boh** 1Kor 11, 3. Toto poradie je veľmi dôležité, lebo od podriadenosti muža Kristovi sa potom odvíja aj požehnanie autority muža v rodine. Samozrejme, toto všetko sa má diať v láske, tak *ako Kristus miloval cirkev*. Ef 5, 25 Domnievam sa, že je to veľmi vysoká cena, ktorú mnohí muži nie sme ochotní zaplatiť.

### O čom n e h o v o r í N Z

Nevidíme ženy vo vedení cirkvi. Apoštoli do tejto služby oddeľovali výslovne mužov (aj do staršovstiev) (Sk14, 23). V prípade, že nie sú muži v zbere, nepokladal by som za hriech, ak sú do staršovstva volené aj sestry. Ale to sú výnimky .

Ešte si dovoľím na záver položiť jednu otázku? Prečo tak málo rastú evanjelikálne cirkvi na Slovensku (nielen CB)? Určite príčinou nie sú okolnosti v ktorých žijeme. Tou najbolestivejšou skutočnosťou je, že **nie sme ochotní, na prvom mieste my muži, prijať totálnu (nech mi je odpustené toto slovo) podriadenosť Pánovi cirkvi, Ježišovi Kristovi v každej oblasti svojho života.** ■

(Juraj Kohút st., Levice)

Začal som svoje rozprávanie o konferencii o ženách v cirkvi úvahou o názve, ktorý som tomuto rozprávaniu dal. A obavou, či sa slovom „aj“ nedotknem žien. Kiež by bolo tak, ako mi poradil môj Poradca z 5. Knihy prísloví: *Syn môj, všimni si moju múdrosť, k mojej rozumnosti naklôň svoje ucho, aby si si zachoval rozvahu.*



Panelová diskusia - na krajoch D. Pastirčák a J. Henžel, v strede moderátori J. Kohút a M. Mitana





## ZO ŽILINY DO OSTRAVY

Po 20 rokoch služby v Žiline kazateľ Tibor Máhrik ukončil svoju službu v zbere a prijal pozvanie k duchovnej službe v Českej republike. Ostravský zbor svoje rozhodnutie pozvať Tibora Máhrika spečatil jednoznačnými výsledkami hlasovania, čím završil takmer 3 ročné hľadanie nového správcu a kazateľa po tom, čo kazateľ Daniel Jurčo ukončil svoju službu v Ostrave a presťahoval sa do Starej Turej. Slávnostná inštalácia nového správcu prebehla 12. 2. 2019 a viedol ju predseda RCB v ČR David Novák. Do jeho rúk nový správca zložil svoj sľub a vzápätí starší zboru obidvoch manželov požehnali vkladáním rúk.

Slávnostná bohoslužba bola v popoludňajších hodinách. Bohatú účasť z domácich radov doplnili aj Tiborovi noví kolegovia zo seniorátu, zástupcovia ostravskej ekumény a pomerne početná skupina hostí zo zboru v Žiline. Stretnutie viedol Karol Fojtík, podpredseda staršovstva a bývalý dlhoročný tajomník RCB v ČR, vo veľmi sviežom a radostnom duchu. Žilinský nástupca Tibora Máhrika, kazateľ Marian Cabadaaj, pozdravil prítomných slovom povzbudení. Vyjadril svoje poďakovanie Tiborovi za roky spoločnej služby v Žiline a možnosť sa od neho učiť. Zažlelal celému zboru Božie požehnanie v diele evanjelia v Ostrave a okolí.

Z ostravského zboru sa postupne rodili nové zbory (Frenštát, Frýdek-Místek, Frýdlant, Třinec, Karviná, Haviřov...), ktoré tvoria dnes samostatný seniorát. V samotnej Ostrave má Cirkev bratská už dva zbory, a v tomto období sa zakladá ďalší tzv. CB-Trojka. Tibora Máhrika teda čaká veľa práce. Môže sa do nej pustiť s vďačnosťou v srdci za požehnanie, ktorého bol súčasťou na Slovensku.

Odovzdávanie štafety služby v zbere mladším kazateľom zvládli v Žiline príkladne, takže Tibor mo-

hol odísť skôr, ako pôvodne predpokladal. Počas jeho služby dal Žiline Pán Boh úžasnú milosť, veď z malej skupiny kresťanov vyrástol zdravý zbor, ktorý významným spôsobom slúži celému Slovensku a nedávno založil novú prácu „Za kostolom“. Práve táto komunita rozvíja systematickú duchovnú prácu na severe Slovenska aj mimo Žiliny.

Tibor Máhrik bol jeden z prvých, ktorý prijal a podporil myšlienku vzniku Dialógu, a svojou účasťou v redakčnej rade, autorskou tvorbou i duchovnými podnetmi sa spolupodieľal na formovaní nášho časopisu. A vďaka dnešnej technike sa bude, aj keď trochu na diaľku a možno bez pravidelného osobného kontaktu, podieľať na tvorbe Dialógu aj naďalej. Chceme sa mu pri tejto príležitosti poďakovať za jeho službu a vyprosujeme mu Božiu silu a zmocnenie v novej službe.

Treba však povedať, že má toho na krku ešte dosť – okrem správcovstva zboru na novom mieste, v Ostrave je zodpovedný za dostavbu budovy Farského úradu CB v Žiline. Držíme mu palce, aby kolaudácia bola čoskoro a úspešná. ■ (red/BoP)

# POSLANIE (MISIA)

JÁN HENŽEL

Zdravý zbor sa aktívne zapája do získavania Kristových učeníkov vo svojom bezprostrednom okolí aj globálne. Zdravé zbory sa organizujú a spravujú tak, aby ich členovia boli motivovaní, trénovaní a vstrojovaní k získavaniu učeníkov v každom kontexte, do ktorého ich Boh postaví.

Z definície zdravého zboru vyplýva, že bude zakladať ďalšie zdravé zbory. Je to preto, že cirkevný zbor je Božou misijnou stratégiou vo svete. Niektorí kresťania považujú Starú zmluvu za veľmi nacionalistickú, dokonca sionistickú. Dozvedáme sa však v nej, že Božím zámerom pre Izrael bolo to, aby bol pre všetky národy svedectvom o Bohu. Boh teda v celom Písme volá svoj ľud, aby kvalitou svojho života priťahoval celý svet k Bohu. Život nášho spoločenstva totiž dodáva dôveryhodnosť našim slovám.

Jadrom misijnej stratégie nie sú podujatia, kurzy, programy a špeciálne aktivity, ale bežný život, ktorý žijeme na Božiu slávu.

To v žiadnom prípade neznamená, že dobrý život stačí. Zvestovanie je dôležité. Evanjelium je zvesť. Ale prvoradým kontextom, v ktorom sa táto zvesť zvestuje, je každodenný život. Náš život je evanjelizačnou udalosťou. Náš spoločný život je apologetikou evanjelia.

Učme sa premýšľať o všetkých, aj tých najvšednejších aktivitách nášho života, akými sú cestovanie do práce, jedlo, upratovanie, venčenie psa, nákupy, sledovanie obľúbeného programu, dovolenky a mnohé ďalšie. Potom pri každej z nich rozmýšľajme, ako by sme k tejto činnosti mohli pripojiť:

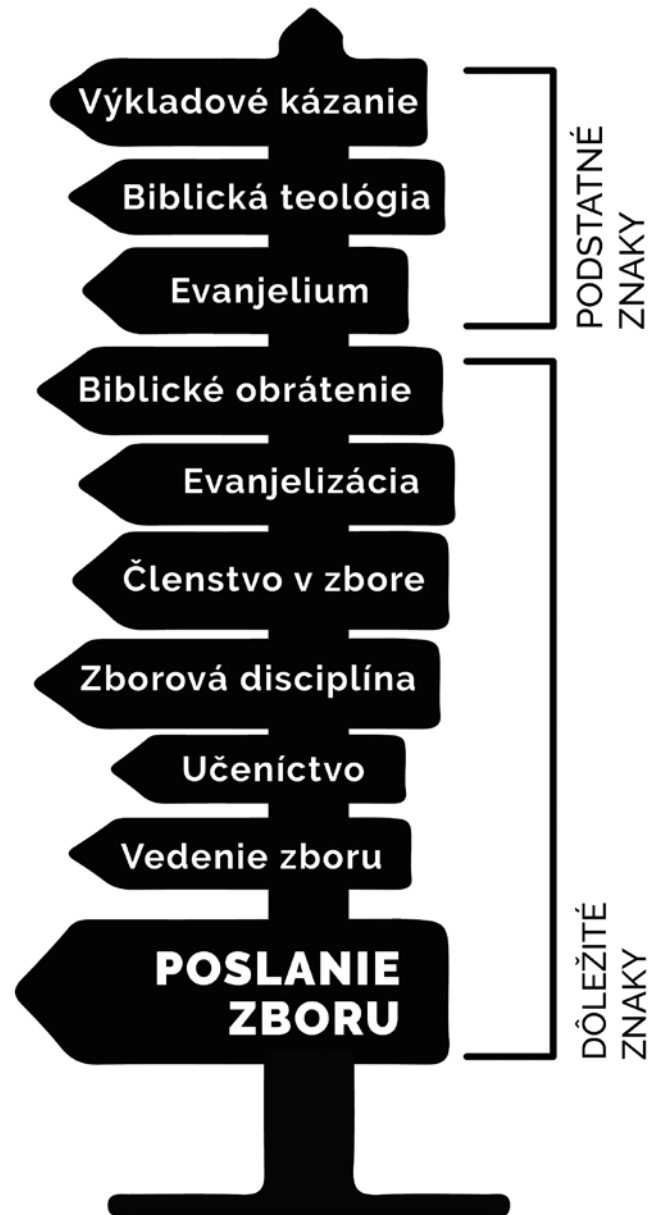
komunitnú zložku - zapojiť do nej ešte niekoho z našej kresťanskej komunity;

misijnú zložku - zapojiť do nej nekresťana;

evanjelióvú zložku - hľadať pri tom príležitosti hovoriť o Ježišovi;

Misia teda nie je nejaká špeciálna aktivita, ktorú ešte pridáme k nášmu, už aj tak preplnenému, ži-

## ZNAKY ZDRAVÉHO ZBORU



votu. Misia je náš spôsob života. Áno, k tomu potrebujeme zmeniť spôsob nášho myslenia a trochu aj konania, ale nie je na tom nič zložité.

Stačí trojitá láska v tomto poradí dôležitosti:

**Milujme Ježiša** - ľudí pritiahneme k Ježišovi iba svojím nadšením pre Ježiša. Láska k Ježišovi je aj

najúčinnejším liekom proti našej túžbe po uznaní a proti nášmu strachu z odmietnutia.

**Milujme ľudí** – nedívajme sa na nich ako na ciele nášho evanjelizačného úsilia, ale ako na priateľov – ľudí, ktorých máme radi. Láska však rozpozná aj ich najväčšiu potrebu, ktorou je to, aby osobne spoznali Boha skrze Krista. Pravá láska teda vždy bude chcieť predstaviť ľuďom nášho najlepšieho priateľa, Ježiša.

**Milujme život** – Svet je javiskom Božej slávy. Vieme, že je narušený hriechom a ohrozený utrpením, ale zároveň v ňom vidíme a tešíme sa mnohým dobrým a krásnym veciam od Boha. Nadšenie vyvoláva nadšenie!

Misia nie je to, v čom väčšina z nás nejakým spôsobom podporuje niekoľkých misionárov. Takým spôsobom nebude na svete nikdy veľa zdravých zborov. Je skvelé, keď cirkevný zbor vyšle 10–20 ľudí s plateným kazateľom, aby založili zbor na novom mieste. Ale ani týmto spôsobom nebude nikdy veľa zdravých zborov. Každý cirkevný zbor má ústrednú úlohu v Božej misii. Preto je misia dôležitým znakom zdravého cirkevného zboru.

Boh nie je kráľom, ktorý vládne mnohým jednotlivcom, ale svojmu ľudu. Preto novým stvorením, na ktoré sa všetci tešíme, je cirkev: *Ukázal mi aj riekou s vodou života, priezračnú ako krištál, ktorá vyteká od Božieho a Baránkovho trónu. Uprostred jeho námestia a z oboch strán rieky je strom života, ktorý prináša dvanásť ráz ovocie, každý mesiac dáva svoje ovocie i lístie stromu na uzdravenie národov. A nebude tam nič prekliate, ale Boží a Baránkov trón bude v ňom a jeho služobníci mu budú slúžiť* (Zj 22, 1–3). ■

**Poznámka:** Viacej si o tomto môžete prečítať v knihe: Steve Timmis a Tim Chester, *Úplná cirkev: Radikálna prestavba na základoch evanjelia uprostred komunity*. Bratislava: Porta libri, 2017.



## ŠKOLSKÉ UNIFORMY A KUS VOJENSKÉHO SRDCA

plk. MARIAN BODOLLÓ  
(Generálny duchovný Ústredia EPS v OS SR a OZ SR.)

14. decembra bola vypravená zo Slovenska do Afganistanu humanitárna zásielka v celkovej hodnote viac ako 22 tis. eur. Išlo o 540 školských uniforiem pre deti z krajiny najdlhšie sužovanej vojnou na svete, ktoré zabezpečila Ekumenická pastoračná služba Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR. Za ďalších 5 tisíc eur zozbieraných Slovenskou katolíckou charitou bude do školy v Mezar-e-Sharif zakúpený školský nábytok.

Ako autor článku a spolupracovník tých, ktorí sa podieľali na tejto jedinečnej spoločnej humanitárnej pomoci Ministerstva obrany SR a jeho Ozbrojených síl, Ministerstiev vnútra a zahraničných vecí a európskych záležitostí, stojím pred náročnou úlohou. Vystihnúť aspoň sčasti úsilie a obetavosť ľudí stojacich za úžasným príbehom – od spolupráce na výstavbe základnej školy v Mezar-e-Sharif (MeS – Afganistan) až po dodanie školských uniforiem pre deti zo spomínanej školy podľa zadaných parametrov afganskými učiteľmi.

### Prepojenie humanitárnej pomoci s vojenskou službou

Samotná niekoľkoriadková správa o tomto podujatí by bola ako šot, ktorý sa mihne v správach, napríklad, pri prestrihávaní pásky novej diaľnice. Málokto však registruje niekoľkoročnú prácu a všetky súvislosti aj úsilie s tým spojené. Všetko sa začalo v roku 2014, keď dovtedy pre nás ešte neznámy chlap z Afganistanu oslovil riaditeľa správy Ekumenickej pastoračnej služby OS a OZ SR. Neskôr sa z nich stali kľúčoví hráči v celom príbehu, pretože sa stali sprostredkovateľmi a spolurealizátormi úžasnej myšlienky z čínskeho príslovie: „Ak niekomu dáš rybu, nachováš ho na jeden deň, ak ho však naučíš loviť, dáš mu potravu na celý život.“ Presne toto bol a je prípad biológa doc. RNDr. Nasira Jaliliho, CSc., MPH z Afganistanu, ktorý žije na Slovensku už 23 rokov. Práve on sa podujal, s pomocou svojich najbližších, postaviť vo svojej domovine základnú školu, a to aj s prispením vlast-



ných prostriedkov. Rozhodol sa v nej napriek nežičlivej politickej a náboženskej atmosfére vzdelávať chlapcov aj dievčatá. No ani jeho enormné úsilie nestačilo. Zdroje došli. Skvelá myšlienka by ostala nespĺneným snom. Oslovil však svojich známych, ktorí mali svojich známych. A tak sa v roku 2016 dopracoval až k spomenutému riaditeľovi správy EPS Ing. Milanovi Gajdošovi. Ekumenická pastoračná služba už mala aj predtým skúsenosti s podobnými projektmi, nakoľko od roku 2008 vyslala pod jeho organizačnou taktovkou do Afganistanu šesť humanitárnych pomoci. EPS sa totiž svojou angažovanosťou pri humanitárnych aktivitách SR v miestach pôsobenia našich vojakov snaží prispievať k tzv. komplexnému prístupu medzinárodného spoločenstva pri operáciách na miestach pôsobenia medzinárodného krízového manažmentu.

Organizovanie humanitárnych zbierok má význam nielen pre vytváranie priaznivých vzťahov v krajinách nasadenia našich vojakov, ale aj pre vojakov samotných. Koordinátor pomoci a riaditeľ správy EPS Ing. Milan Gajdoš na margo uvedeného úsilia uviedol: „Teší nás, že sme takýmto spôsobom našli prepojenie humanitárnej pomoci s vojenskou službou. Zapojením vojakov a policajtov do charitatívnych zbierok ponúkame priestor na rozvoj ich spolupatričnosti a obetavosti. V posledných rokoch sa pri distribúcii humanitárnej pomoci zúčastňuje aj vojenský duchovný. Sú to pre nás obohacujúce príležitosti, keď sa na miestach pôsobenia slovenských vojakov v operáciách medzinárodného krízového manažmentu vieme zjednotiť v záujme ľudskosti pri zmiernení utrpenia vojnou postihnutého obyvateľstva, a to aj nad rámec plnenia si služobných povinností. Je v tom, takpovediac, ten symbolický kus vojenského srdca...“

### Sieť ústretovosti a spolupráce

Ostatná humanitárna akcia bola logisticky a organizačne azda najnáročnejšia. Vyžiadala si súhru viacerých organizácií a dokonca viacerých rezortov. Začnime však tým, že je to práve Ústredie EPS v OS a OZ SR, ktoré si vďaka svojej doterajšej aktívnej práci vybudovalo v tejto oblasti mimoriadnu prestíž a dôveru – a práve preto sa stalo garantom programu humanitárnej a rozvojovej pomoci. Riadi ho dlhodobý organizátor týchto pomoci Milan Gajdoš. Uvedený program je súčasťou medzirezortného programu Slovenskej republiky v gescii MZV a z ktorého Slovensko prispieva na humanitárnu a rozvojovú pomoc do zahraničia.

Mal som pritom tú možnosť a šťastie, že keď som bol apríli minulého roku počas veľkonočných sviatkov za našimi vojakmi v Afganistane na pastoračnej návšteve, práve tu došlo k podpísaniu dokumentov viažucich sa k pripravovanej humanitárnej pomoci, ktorá spočívala v ušití a dodaní spomenutých školských uniforiem.

Na jar sa celý proces rozbehol naplno. Najprv bolo treba nájsť slovenskú firmu, ktorá je relevantná a pôsobí na trhu už niekoľko rokov. Podarilo sa. Dohromady 540 uniforiem v rôznych veľkostiach dokázali na Slovensku ušit v relatívne krátkom čase. No to bol stále začiatok. Bolo ich treba zaplatiť, uskladniť pred odletom, vyskladniť do lietadla, prepraviť na miesto určenia. V normálnych podmienkach a v bežnej destinácii by to bola bežná vec. Lenže toto nebola. Ani zďaleka. Málo kto si vie predstaviť, koľko to stálo času a úsilia.

### Ópium versus vedomosti

Keď napokon prišiel 14. december, keď bola vypravená v poradí 7. humanitárna zásielka Slovenskej republiky do Afganistanu, generálna riaditeľka Sekcie medzinárodných organizácií, rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci MZVaEZ SR Karla Wursterová vyzdvihla skutočnosť, že za štyri roky sa „podarilo v Afganistane niečo nepredstaviteľné“. Podarilo sa postaviť základnú školu, plus zaslať školákovi uniformy, a tak poskytnúť piatim stovkám afganských detí možnosť základného vzdelávania v normálnych podmienkach.

„V roku 2014 tam bola len lúka a dnes tam stojí škola, môj sen z mladosti. Všetkým, ktorí pomohli, úprimne ďakujem,“ uviedol Násir A. Jalili.



Humanitárnu pomoc symbolicky odovzdali v Kábule 20. decembra 2018 premiér SR Peter Pellegrini a minister obrany Peter Gajdoš zástupcom základnej školy. Následne bola vo februári tohto roku s využitím potenciálu slovenského kontingentu dislokovaného v rámci misie Resolute Support v Afganistane prepravená do Mazar-e-Sharif. Ako generálny duchovný som mal možnosť byť v Kábu-

le pri tom. Cítil som tú silu ústretovosti a spolupatričnosti. V duchu som ďakoval Pánu Bohu a ďakoval som aj našim ľuďom – od politických špičiek až po neviditeľných ľudí v zákulisí, no s profesionálnym prístupom k veci. A vnímal som aj to, že ak pol tisícky detí dostane možnosť dostať sa aspoň k základnému vzdelaniu, nebude ich jednou z minimálnych nádejí na obživu pestovanie maku na výrobu ópia, nemusí byť ich životnou cestou fundamentalizmus a ozbrojené násilie...

A čo ešte na záver povedať tým, ktorí si azda povedia, veď čo je to jedna škola a pol tisícky školákov...? Možno to, že nie sme jediní, že v Afganistane stavajú školy aj iné národy a organizácie, hoci je ich stále veľmi veľmi málo. Veď ako povedala

Karla Wusterová, negramotnosť v Afganistane dosahuje až 70 percent a najmä sa týka mladých žien. No je dôležité povedať, že v započatom diele treba pokračovať. Veď v škole, kde sa začalo učiť v provizórnych podmienkach už 30. marca 2016, ešte stále chýbajú podlahy, kúrenie, vymalovanie, zariadenie zborovne, športový areál a ďalšie vybavenie pre žiakov školy. Pričom čas ukázal aj iné možnosti pomoci – bude to konkrétne séria benefičných koncertov od marca tohto roku v Pálffyho paláci, z ktorých výťažok poputuje na podporu aj afganským učiteľom.

Napĺňajú sa tak slová Písma: *Čokolívek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.* ■



Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách Slovenskej republiky a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky

# Charitatívny koncert Očami srdca

*Natalia Sklarenko*



**Natalia Sklarenko**  
klavír (Bielorusko)

Piatok 8. marec 2019 o 18.00 hod.

Peter Iljič Čajkovskij

Pálffyho palác, Zámocká ulica 47, Bratislava  
Cyklus charitatívnych koncertov JAR - LETO - JESEŇ - ZIMA

Na podporu detí, ktoré sú odkázané  
na pomoc iných - utečenecký tábor  
Bihač, Bosna a Hercegovina



Rubriku Misia redakčne pripravuje  
**JURAJ INSTITORIS** v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

# ODCHÁDZANIE A PRICHÁDZANIE

JURAJ INSTITORIS (Misionár v Glasgowe medzi slovenskými Rómami)



Roky na misii v Glasgowe prinášajú rôzne výzvy, ale štatisticky sme doteraz boli mladý a šťastný zbor. Mali sme tu zo štyri svadby, okolo desať krstov dospelých a počet narodených detí sa ani nesnažím uhádnuť. Táto jeseň a zima však priniesli zmenu, keď si Pán k sebe postupne povolal troch mužov, ktorí budovali a tvorili túto misiu. Pozrime sa späť, čo jedinečné po sebe zanechali a potom dopredu, kto po nich preberie štafetu.



Vinco u nás doma na skupinke

## Za Pánom nie je ďaleko

Ak by sa vám v nedeľu ráno pokazilo auto, čo by ste urobili? Naskočili na autobus, zobrali taxík, alebo vyskúšali online prenos z Bohoslužieb? Vincent Kalaj, náš Vinco, túto dilemu nemal. Nemalo sa mu čo pokaziť. Ani dilemu s MHD a taxíkom obvykle neriešil, nemal za čo cestovať. Chodieval pešo. My s Jarkou sme na začiatku tiež takmer všade chodili po vlastných, s deťmi už veľmi nevládzeme. Vinco to zvládal, hoci bol šesťdesiatnik, v mladosti ho zrazil traktor a len zázrakom to prežil. Invalidný dôchodca, ale chodí. Väčšina našich návštevníkov

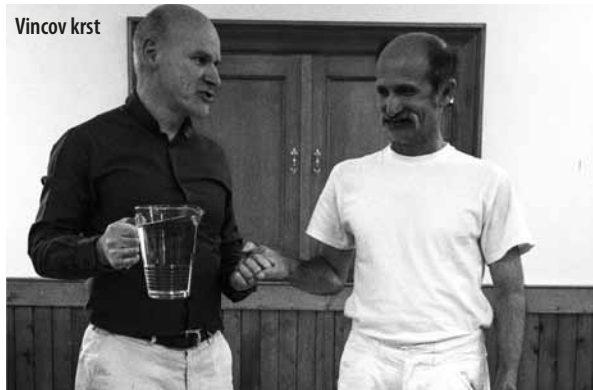
býva v uliciach okolo kostola, on však nemal vlastné bývanie a sťahoval sa tam, kam išla jeho rodina. Kým bol v Glasgowe, chodil ku nám na zhromaždenia a skupinky pravidelne ako nikto iný. Pamätám si na jeden jesenný podvečer roku 2017. Pripravovali sme zhromaždenie a tu sa ukázal Vinco, ktorý sa nedávno opäť prisťahoval do mesta. Bol šťastný, že môže byť v kostole, spoločenstve, počuť Božie Slovo, spievať chvály. Mali sme poloprázdnou, väčšine ľudí takýto program nestojí zato, aby vyšli z domu a prešli čo i len sto metrov. Vinco si vtedy zašiel dobrých desať kilometrov z okraja Glasgowa, vôbec sa nestážoval, bol jednoducho rád že môže byť s nami a s Ním.

Pokrstený bol u nás v lete 2015 ako 58-ročný. To je zrelý vek aj medzi „bielymi“, u Rómov však býva priemerná dĺžka života podstatne kratšia. Vinco tak dokazuje, že na spásu nikdy nie je neskoro. Jeho viera pritom mala napriek šedinám mladícku sviežosť. Skupinky s ním mali náboj a boli špecifické aj tým, že nevedel čítať. Ja sa snažím ľudí viesť, nech odpoved' hľadajú priamo v Písme a nespoliehajú sa len na vábivé reči kazateľa. Vinco sa však mohol spoliehať len na to, čo počul od ostatných, alebo videl vo filmoch, to bola jeho „biblia“. Mal aj



oblúbenú scénu, tú, kde Pán Ježiš nesie kríž cez pšenicu. My, čo čítame, sme sa mu snažili vysvetliť, že tento detail o poli sa akosi nikde v Biblii nespomína. Nedokázal to pochopiť, ale myslím si, že to, nakoniec, neprekáža. Jeho viera bola úprimná, a dnes už sám vie, že Ježiš by preniesol kríž nielen cez pole, ale aj cez vodu či hory, až na kraj sveta, len aby strateným priniesol záchranu.

Vincov krst



### Nebeský humor

John Phillips sa do Govanhillu dostal akoby náhodou. Pritom je to rodený Glasgownčan (doslova, narodil sa ani nie v nemocnici, ale v byte rodičov na západe mesta), tu žil, pracoval, slúžil aj skončil. So svojím povestným humorom presviedčal všetkých, že Glasgow je najlepšie miesto nielen v Škótsku, Európe či na svete, ale priamo v celej galaxii i vesmíre. Predsa sa rád chodieval pozrieť aj ako to vyze-

Neplánované stretnutie s Johnom v Queens Parku



rá inde a raz ho to „náhodou“ privialo až na Slovensko. Stretol Natáliu Luptákovú, počul o táboroch Scripture Union a z „mladickéj“ nerozvážnosti sa ponúkol, že by na tieto tábory chodieval pomáhať. Do tejto služby sa zapojil ako čerstvý sedemdesiatnik a s elánom sa zúčastňoval 16 rokov. Takže nielen na spásu, ale ani na aktívne rozdávanie svojho života nikdy nie je neskoro!

Johna som stretol niekoľkokrát v tábore, ale v Glasgowe nás spojila opäť len „náhoda“. Jednu nedeľu sme sa boli prechádzať v Kráľovnom parku. Boli sme tam mnohokrát, ale práve vtedy sa z tamojšieho výhľadu na mesto bol kochať aj John. Dali sme sa do reči, vysvetlili našu misiu a hoci bol vyťažovaný zapojením do služby vo vlastnom zbere a denominácii, kde pôsobil ako laický kazateľ, Govanhillu sa už nepustil. Bol sa niekoľkokrát pozrieť na naše Aleluja zhromaždenie a raz mal aj evanjelizačný príhovor. Keď Mária v júni zorganizovala „deň otvorenej ulice“ (pre ľudí, zatvorenej pre autá) pred našim kostolom, John si to nenechal ujsť. Pravidelne nás doma navštevoval, pýtal sa, ako sa máme my či tínedžeri v našom zbere.

Občas ma zobral aj na svoje aktivity, pamätná bola najmä akcia u vyslúžilých „vojakov“ Armády spásy. Oproti ostatným účastníkom som bol mladší o pol storočia, ale John tomu dával dynamiku, akú majú u nás konferencie mládeže. Vytiahol svoj starý materiál, kde bola nakreslená mapa mesta, ktorou prechádzala Ulica spásy, ale išli z nej mnohé odbočky: Bulvár nevery, Cesta pýchy, Ulička klamstva a podobne. Tému podal seniorom spôsobom, ako ju pôvodne vytvoril: pre deti na základnej škole. Karhal ich, že sa nemajú medzi sebou rozprávať, motivoval, že na konci dostanú nálepku. Na jednu babičku rázne skríkol: Betty, okamžite vyhod' tú žuvačku! Hoci žuvačka bola fiktívna, prišiel k nej s košom a dožadoval sa, aby ju vyplula. John mal, skrátka, talent privádzať nás do záchvatu smiechu. Pritom však nestratil z mysle cieľ, pre ktorý hovorí, nenechal sa zviest' do bočnej uličky. Evanjelium zaznievalo z jeho úst v plnej pravde a podmanivosti. John bol príkladom, ako môžu súznieť svätosť a zmysel pre humor. Raz to pochopíme lepšie, keď Johna opäť stretneme v nebeskom Jeruzaleme. Par-don, Glasgowe!



S Ivanom pod dáždnikom

## Na vďačnosť stačí málo

Tretia správa o odchode nás zastihla na diaľku. Ivana Čonku mnohí poznáte lepšie ako my, žil vo Vítkovciach pri Spišskej Novej Vsi a navštívil viaceré zbory na Slovensku. V Glasgowe bol dokopy dva týždne počas misijných výjazdov, a predsa ho považujeme za jedného z nás. Po prvý, jeho výjazdy prišli v čase, keď sme tu začínali. Mám neodbytný pocit, že to pomáhal rozbiehať, kým my sme sa len rozohliadali, ako sa služba Rómom vlastne robí.

Ivan takto aj za krátky čas dokázal po sebe zanechať hlbokú stopu. Z pamäte sa mi vynárajú dve jedinečné vlastnosti. Úprimne, až detsky, sa vedel radowať z maličkostí. Pre Ivana bola cesta do Glas-



gowa skutočne akoby cesta do neba, v tomto by si s Johnom rozumeli. Pritom bežných turistov to sem neťahá, nie je tu dychberúca architektúra ako v Prahe či Edinburgu. Zobrali sme ho aj na výlet na pláž. Čo však budem hovoriť, na škótskej pláži vás aj v lete zahreje jedine ak škótska whisky. Tú sme nenalievali, ale Ivan bol napriek vetru a dažďu každý deň užasnutý z maličkostí, ktoré okolo seba videl.

Užíval si nové podnety, ale nebol turista. Výlety a spoznávanie mesta boli len okrajová časť nabitého programu, väčšinou sme chodili na návštevy, mali sme porady, modlitby, a evanjelizačné večery. Tu sa Ivan cítil ako losos v škótskom mori. K našim „pristáhalcom“ v Govanhille sa prihovárал s ľahkosťou, autoritou a presvedčivosťou, akú mu môžem len závidieť. Pán mu dal schopnosť povedať evanjelium tak, že struna v rómskych srdciach vibrovala naplno. Pritom si o sebe nikdy veľa nenamýšľal, nepovažoval sa za pastora-mesiáša, ktorému sa ostatní majú klaňať. Zosobňoval evanjelium, kde sa stretáva Božia moc s úbohosťou hriešnika. Sám bol skoro slepý, potreboval doprovod. Tragicky mu zomrela dcérka a jeho domov stál niekde na okraji záujmu sveta, či skôr až za ním. Práve v jeho slabosti však Pán prehováral. Ivan okrem toho vynikal svojím spevom a pravdou je, že Vinco si v posledných týždňoch púšťal chvály, ktoré Ivan dávnejšie nahral. V Glasgowe sa minuli, ale teraz si môžu dať duet.



## Kto zaplní prázdne miesta

Pribehy tých, čo víťazne dobehli, posúvajú bližšie k cieľu nás, čo sme zostali. Natíska sa ale otázka: Nebude nás teraz menej? Neumíľkne po čase evanjelium spolu s nimi? V Biblii čítame, ako sú celé dejiny pevne v Pánových rukách - On všetko začal, On všetko aj dokončí. V našom zbore môžeme v náznakoch vidieť, ako Jeho dielo bude pokračovať. Hlas troch mužov viery síce utíchol, zato sa nám rozmáha detský plač. Začiatkom roka sa do našej rodiny narodil Andrej, druhé dieťa po Abigail. Jeho meno odkazuje na apoštola, jedného z Dvanástich a tiež patróna Škótska. Nepoznáme jeho budúcnosť, ale modlíme sa, aby sa aj z neho stal jedinečný muž viery, ako boli oni. Božie pôsobenie ale ide oveľa ďalej než sú naše vlastné deti. Naš škótsky zbor tvorí asi len 50 ľudí, z toho viacerí dôchodcovia a skoro žiadni študenti, a predsa sa tu za tri roky medzi narodením Abigail a Andrejka narodili tri ďalšie bábätká. Besiedka je plná ďalších detí, a to je znak nádeje, že Jeho dielo bude pokračovať i rásť.

Naša rodina naplní v októbri päť rokov v tejto službe a cítime, že ani náš odchod z Govanhillu na Slovensko nie je ďaleko. Podobne Filip Pangráč ukončí v júni kurz na Biblickej škole a vracia sa domov. Kto zaplní tieto miesta? Deti z besiedky tak rýchlo nevyrastú, no Pán privádza svojich aj spomedzi dospelých. Leto a jeseň 2018 boli na počet striedme obdobie. Na skupinky a rómske zhromaždenia prichádzalo len šesť-sedem verných. Využili sme to na osobnejší a intenzívnejší čas s nimi a venovali sa učeníctvu. S novým rokom potom prišlo dvojnásobné prekvapenie. Na Aleluja odrazu chodievalo okolo 30-40 ľudí. Je to ovocie modlitieb a aktívneho svedectva tej hŕstky verných—mnohí, čo prišli, sú ich širšia rodina a známi. Dôležitejšie ako počet je, že sa z jadra verných návštevníkov teraz stávajú členovia zboru. Ako bonus majú niektorí z nich veľmi dobrú angličtinu, takže majú potenciál tvoriť most medzi škótskou a slovenskou časťou zboru.

Ako to bude v Govanhille vyzerať o pol roka či rok, nevieme. Misia prináša zvraty často a radikálne. Ale poznáme Toho, kto nás stvoril a vykúpil. Vďaka Nemu hľadáme do minulosti s vďačnosťou a do budúcnosti s pokojom. ■



## MISIJNÝ VÍKEND S CZESLAWOM BASAROM

VLADIMÍRA VRAJOVÁ

Na Ranči v Kráľovej Lehote sa v dňoch 1.–3. 2. 2019 uskutočnila víkendovka s misionárom Czeslawom Basarom. Hlavnou témou tohto pobytu bola rodina a manželstvo. Ja som sa zúčastnila na sobotňajšom programe, ktorý bol zameraný na výchovu detí a spravovanie financií. Vo večerných hodinách, v rámci programu pre deti, odznelo aj rečníkovo svedectvo.

### Od veľkého tresku k pokániu

Czeslaw Basara vyrastal v Osvienčime vo veriacej rodine. Rodičia ho od mala viedli k Bohu a privádzali do cirkvi. Božie slovo prehovárало k jeho srdcu a poukazovalo mu na zlé veci v jeho živote. Keď mal dvanásť rokov, išiel po skončení zhromaždenia za jedným z členov staršovstva a porozprával mu o svojej túžbe žiť s Bohom. Brat starší mu na to povedal, že je ešte príliš mladý na takéto životné rozhodnutie, vhodná doba bude možno o rok, o dva.

Po tejto skúsenosti sa Czeslawov život radikálne zmenil. Začlenil sa do zlého kolektívu, stal sa z neho rebel a výtržník, odmietal chodiť do zboru. Toto životné obdobie vyvrcholilo vo chvíli, keď vy-

robil bombu, umiestnil ju pod kazateľnicu a počas Večere Pánovej ju odpálil. Tlaková vlna a hluk spôsobili, že si niektorí veriaci mysleli, že sú účastní druhého Kristovho príchodu, iní sa domnievali, že ide o útok extrémistickej organizácie. Po tomto incidente sa celý zbor zjednotil na modlitbách za Czeslawa, ktorý mohol po dvoch rokoch prijať Kristovo odpustenie.

### Neuspokojit sa s dobrým

Keď sa Czeslaw oženil, spolu s manželkou Helenou si založili farmu, na ktorej pestovali šampiňóny. Popri tom sa aktívne venovali službe a zborovému životu. Predaj šampiňónov im prinášal nemalé zisky,



firma prosperovala a oni sa časom zaradili medzi najbohatších ľudí v krají. K zastaveniu v dobre rozbehnutej kariére došlo vo chvíli, keď Czeslaw stál za kazateľnicou a vykladal biblický text, ale vo svojej myšli bol na farme a krájal huby. Spolu s manželkou si museli položiť otázku: „Čo je naša priorita – zarábanie peňazí, alebo služba Bohu?“ Mať zamestnanie a zarábať veľa peňazí je dobré, ale zároveň to môže byť prekážkou niečomu, čo je ešte lepšie.

Po intenzívnom modlitebnom zápase Czeslaw šampiňónovú farmu zatvoril a stal sa pracovníkom Detskej misie na plný úväzok. Ako misionár navštívil 86 krajín sveta, vyučoval Božie slovo, prinášal evanjelium deťom a napísal veľa kníh v poľštine a angličtine. Pokiaľ by sa nevzdal svojej práce, nahromadil by síce finančné bohatstvo, ale prišiel by o duchovné požehnanie, ktoré do jeho života prináša služba pre Boha.

### Život ako Monopoly

Za seba môžem napísať, že téma spravovania financií a nebezpečenstva lásky k peniazom je pre mňa veľmi aktuálna. Boh ma musí v tejto oblasti veľmi často napomínať a ukazovať mi situácie, v ktorých som ako správca zvereného majetku zlyhala a bezmyšlienkovito míňala peniaze na veci, ktoré som nepotrebovala, a nakoniec ani nevyužila. V tejto súvislosti mi nedá nespomenúť Maxa Lucada, ktorý v jednej knihe píše, že peniaze sú ako papieriky z Monopoly, ktoré majú hodnotu iba počas hry, ale po hre sa ukáže, že sú bezcenné. Tak aj pozemské statky stratia skôr či neskôr svoju hodnotu, ale bohatstvo, ktoré zhromaždíme v nebesiach, pretrvá.

Na záver niekoľko postrehov, ktoré sformulovali ďalší účastníci pobytu:

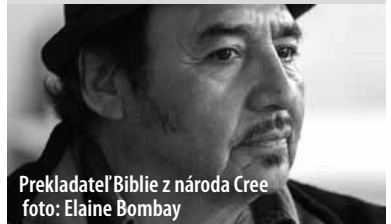
**Zuzka (15 r.):** „Investícia do Božieho kráľovstva je vždy dobrá investícia. S tým, čo máme, by sme sa mali podeliť, nie z donútenia, ale zo svojej vlastnej vôle. A mali by sme dávať ochotne.“

**Laci (50 r.):** „Páčila sa mi myšlienka, že všetko, čo máme, je od Boha. Peniaze, čas, deti. Spomenul som si vtedy na biblický verš z knihy Kazateľ: *Púšťaj svoj chlieb po vodách...* Keď si uvedomujem, že peniaze sú od Boha a že všetko, čo mám, som dostal, tak to potom viem používať tak, ako chce Boh. Nechcem byť skúpy, ale chcem aj peniazmi a majetkom pomáhať druhým.“

**Janka (30 r.):** „Zo všetkého, čo Czeslaw počas vyučovania na tému Kresťan a peniaze povedal, ma najviac oslovila myšlienka, že Bohu patrí sto percent našich financií (nielen desať percent, ako si často namýšľame). Byť Bohu plne k dispozícii už tu, na tejto zemi, znamená, že do služby pre neho zapojím nielen svoju myseľ, ústa, ruky, ale aj svoju peňaženku a bankové konto.“ ■



## SLOVO SA STALO TELOM V NAŠEJ REČI



Prekladateľ Biblie z národa Cree  
foto: Elaine Bombay

V oblastiach naprieč Kanadou si pôvodný národ Cree opäť privlastňuje svoju rodnú reč. Počas 20. storočia boli mnohé domorodé deti donútené navštevovať miestne školy, kde mali zakázané rozprávať vo svojom rodnom jazyku, alebo reprezentovať svoju kultúru.

Ruth Kitchekešiková navštvovala takú školu ako mladé dievča. Keď sa vrátila domov po prvom ročníku školy, nedokázala rozprávať vo svojom rodnom jazyku. Ledva dokázala komunikovať so svojou rodinou. „Takmer som stratila svoju rodnú reč, keď som mala desať rokov. To je aj čiastočne dôvod, prečo chcem pracovať ako prekladateľka.“ Ruth patrí k tímu prekladateľov Biblie do jazyka Oji-Cree, jedného z jazykov národa Cree, ktorí aktívne pracujú na projekte prekladu Biblie. Mark MacDonald, biskup Anglikánskej domorodej cirkvi hovorí: „Na to, aby sa Slovo stalo telom potrebuje miestne jazyky.“

Wycliffe Canada je súčasťou Cree Initiative, projektu prekladu Biblie do piatich jazykov národa Cree. Prekladateľka jazyka Oji-Cree, Zipporah Mamakwa hovorí, že preklad Biblie je kľúčový nielen preto, aby bol odkaz Biblie jasný, ale taktiež pre zachovanie podstaty jazyka národa Cree. „Bez nášho jazyka, sme stratení, naše deti sú zmätené. Bez nášho jazyka sa necítíme úplní.“ ■



## ZÁKAZ

Kolega Jano je šikovný, rozhladený, pracovitý a občas rázny. Vyzná sa v tlačnici. Nebojí sa prekážok, jednoducho ide. Svojím šarmom a vzhľadom zaujme natoľko, že pri stretnutí s ním nikto nerieši, že je Róm.

Do trolejbusu mu nastúpila asi 45 ročná „tínedžerka“, zaujala predné, všeobecne najobľúbenejšie sedadlo s výhľadom na cestu a po chvíli začala rozbalovať a jesť bohatú bagetu. Sušťanie sáčku a jej degustačné zvuky začali Jana poriadne znervózňovať, nehovoriac o tom, že jesť v MHD je zakázané.

Vydaný zákaz má viacero dôvodov – od hygienických až po bezpečnostné. Cestujúci si ani neuvedomuje všetky nepríjemnosti a nebezpečenstvá, ktoré môžu v súvislosti s jedením vo voze nastať. No ale Jana hlavne vytáčala zvuková kulisa našej cestujúcej. „Pani“, otočil sa, „vo voze je zakázané jesť.“

„Ale ja som hladnučká.“

Hm, tak ty si hladnučká, no tak počkaj – pomyslel si. Šťyľová cestujúca si ďalej hlasno vychutnáva zakúpený pokrm, precízne zbiera omrvinky zo seba a zo sedadla a sušťajúci papier neustále dôsledne upravuje podľa zmenšujúcej sa bagetky. Janov tlak už z tých dotieravých zvukov dávno opustil priestor kabíny a mieril vysoko do stratosféry. Konečne dopapala, dobalila prázdny sáčok a chystala sa vystúpiť.

Jano s pokojom Angličana otvoril dvere a obrátil sa na napapanú „mamatínedžerku“:

„Pani, vo voze je z rôznych dôvodov zakázané jesť.“

„No a čo. Bola som hladnučká.“

„Dobre, ako myslíte. Ale pred vami tu sedel pomocený, uprskaný bezdomovec a bol dosť žltý, ne-

viem, či nemal žltacku a všetko okolo vás pred tým pochytal.“

Nuž a teraz si Jano začal vychutnávať odmenu za vytáčajúcu zvukovú kulisu kulinárky.

Pani najskôr stuhla, potom jej postupne odišla farba z tváre, potáčavým krokom vyšla na chodník a vzápätí, mechanicky a čiastočne chemicky upravená bagetka z nej vyletela medzi nič netušiacich ľudí na zastávke.

„Na, tu máš, hladnučká!“

„Cililing“, dvere sa zaklapli a Janičko už s ustáleným tlakom a s poslednými cestujúcimi na palube vyrazil na konečnú, aby sa s kolegami nadšene podielil s čerstvým výchovnovzdelávacím zážitkom.

Zákaz má zvyčajne viacero dôvodov, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Ak človek na zákaz naraží, oplatí sa ho rešpektovať, lebo inak môže byť na konci aj zle.

Ak mi však niečo, či niekto nahovára, čo porušením zákazu vlastne získam, dôsledne zatajuje, aký horký koniec bude porušenie mať. Možno nie hneď... Eva a laxný Adam by o tom vedeli rozprávať. A dodnes sa to ich nahryznuté Apple s nami ťahá.

Škoda... alebo jeden z dôsledkov porušenia zákazu – *nadobudnutá schopnosť rozpoznávať dobré od zlého* – je užitočný?

Žiaľ, v tomto Svete priam nevyhnutný.

*Tak chcem túto schopnosť dôsledne rozvíjať a opatrne používať.*

Napríklad pri čítaní správ, pri voľbe prezidenta, pri výbere... .

Lebo ešte nie je všetko stratené. ■

## PRÍHODA S OVEČKAMI

## ŽIVÉ SLOVO

*Ale ty, keď se modlíš, vejdí do svého pokojíku* (Mat 6, 6)

Slovo „pokojík“ podle řeckého originálu znamená „spižirna“ (viz Luk 12, 24), zásobárna. Vejdí do své „spižirny“ – jaké je to zvláštní označení tvé komůrky pro modlitební ztišení! Je opravdu pro tebe zásobárnou Božích darů pro každou Tvou potřebu? (Fil. 4, 19).

V němčině je citované řecké slovo přeloženo jako „Speicher“. V technickém světě toto slovo také znamená „akumulátor“. Akumulátory jsou jen dočasným zdrojem elektrického proudu, musí se znovu po čase nabíjet ve zvláštní komoře, kde se napojí na zdroj elektrického proudu. Tak

i Boží dítka nevystačí s nasycením na celý život, musí znovu a znovu přicházet do komůrky, aby bylo ve spojení s Tím, který je opravdovým zdrojem každé síly. Čím častěji máme toto obecenství, tím jsme silnější, máme větší pokoj, radujeme se nejen „napůl“, překonáváme všechny překážky na cestě víry.

Dále je tu slovní hříčka: řecké „tameion“ (komora, spižirna) je podobné českému „tam-je-on“. Tam je náš Pán. Není to předivné? On nám chce ze svých zásob dát vše, co potřebujeme a zač Ho prosíme.

*Živá slova 1/1980, vybral Peter Kailing*



## POMÔŽME ŽILINE!

Ako vidieť z fotografií, stavebné práce sa úspešne blížia ku koncu. V interiéri ostáva položiť dlažbu, vykuchličkovať sociálne zariadenia, namontovať sanitu, vymalovať priestory a osadiť svietidlá, dvere. V exteriéri je toho trošku viac: dokončenie parkoviska, rekonštrukcia oplotenia, chodník pre imobilných a terénne úpravy + návoz ornice. Každý, kto staval, alebo upravoval byt vie, že záverečné práce bývajú pre každého investora veľmi náročnou skúškou finančnej sily a zdrojov. **Žilina potrebuje pomoc!** Časový sklz (5 mesiacov) oproti pôvodnému plánu má aj finančné vyjadrenie – cca. 15 tis EUR nad rámec pôvodného rozpočtu. Platí neúprosný zákon: čím dlhšie sa stavia, tým je stavba drahšia.

**Pomôžme žilinskému zboru** a prispejme na rýchle a úspešné dokončenie stavebných zámerov, aby budova mohla byť čím skôr daná do užívania. Teraz je čas, keď môžeme vyjadriť našu solidaritu a podporu dielu evanjelia na severe Slovenska nielen modlitbami, ale aj finančne. Vďaka patrí všetkým ochotným darcom.

**Svoju finančnú pomoc posielajte na účet:  
CSOB 402 303 3209, IBAN SK34 7500 0000 0040 2303 3209**





## KTO SME



MIROSLAV KOCÚR  
(Teológ, publicista.)

A nielen to. Okrem vážnej potreby hľadať a nachádzať priestor pre spoločné uvažovanie a nachádzanie nových ciest a odpovedí sme sa ako kresťania dostali do naozaj zvláštnej situácie. Navonok to vyzerá tak, že nielenže nedokážeme vecne viesť dialóg so spoločnosťou, ale ani medzi sebou nevieme nájsť spoločnú reč. Na počiatku tohto dialógu stálo nie celkom správne východisko ohľadom toho, že na Slovensku existuje len jeden kresťanský tábor. Toto presvedčenie bolo pochopiteľné. Kresťanské prostredie na Slovensku nie je zvyknuté viesť dialóg na teologické témy. Okrem toho, túto situáciu posilňuje aj fakt, že dominantné postavenie v rámci kresťanských spoločností má na Slovensku rímskokatolícka cirkev, kde je táto situácia ešte vypuklejšia.

Kresťanský pluralizmus nás preto prekvapil. Kresťanstvo ako strom s hlbokými koreňmi ukazuje aj košatú korunu, v ktorej je veľa rôznych konárov. Na nich rastie ovocie Ducha, ktoré je pre mnohých na prvý pohľad prekvapujúce, ak sa dívajú len na svoj konár. Pohľad na iné konáre upriamuje pozornosť skôr na rozdiely ako na spoločné črty. Tak sa postupne dostávame k pointe známeho vtípu o nezmieriteľnosti jednotlivých cirkevných komunít, hoci majú k sebe z hľadiska denominácií veľmi blízko.

Tak sa aj slovenské konfesijné delenie premietlo do polarizácie dialógu a začali sme si všimnúť ľudí, ktorí ako kresťania

Je dobré, ak sa veci pomenujú jasnými a zrozumiteľnými slovami. Ako kresťania sme sa za posledné obdobie dostali na Slovensku do zvláštnej situácie. Bioetické témy a nedostatok kompetentných ľudí pripravených uvažovať o nich aj z perspektívy kresťanskej etiky a viery, spustili v období po kontroverznom referende v roku 2015 debatu, ktorú nikto nemoderuje.

začínajú mať rôzne názory na postavenie ženy v cirkvi, či na financovanie života náboženských komunít, alebo aj na niektoré bioetické otázky. Prestáva nám stačiť skutočnosť, že svoju zodpovednosť ako veriaci ľudia prežívame primárne v osobnej viere a v spoločenstve veriacich. Nepotrebujeme v zásade štátnu legislatívu na to, aby sme svetu potvrdili naše autentické prežívanie viery aj tvárou v tvár vážnym osobným či spoločenským výzvam, ktorým v živote čelíme.

Pri pohľade na pápeža Františka však aj nekatolíckej cirkvi vnímajú lákavý obraz kompaktného cirkevného vedenia, pokušenie moci a vplyvu na chod štátu cez legislatívne či iné procesy. To nám stavia pred oči vidinu nastolenia kresťanského kráľovstva už tu na zemi. Je to trochu triumfalistická predstava, ale lákavá.

Kto túto predstavu nezdiedla, ale napriek tomu sa vníma ako kresťan, ten sa musí zmieriť s tým, že dostane nelichotivú nálepku rebela. No, koniec koncov, to tu už bolo. Pred viac ako dvetisíc rokmi práve takýto rebel, ktorému sa nechcelo chodiť do jeruzalemského chrámu či na horu Garizim, ale chcel sa klaňať Bohu len v Duchu a v Pravde, navždy svojim zmŕtvychvstaním rozdelil tento svet. Nie na konzervatívcov a liberálov. Skôr na tých, ktorí sú veriaci, a potom na tých, ktorí až takí veriaci nie sú, ale radi by mali vieru, takpovediac, vo vrecku. A svet a čas sa rozdelili. Na tú dobu pred Ním a na Jeho letopočet a kráľovstvo, ktoré je v nás tu a teraz. ■

## KRÍŽOVKA

„Spravodlivosť bez lásky je ako strom...“ Alfred Kumpf

Autor: Peter Kailing		Vodný hlodavec	Baťovo (morav.) mesto	<b>POMÔCKY</b> Op-art, De, Ichor, Ot, Arz, Iža		Predpona (označuje opak)	Mestečko na juhu SR	Zhúžve	Poško- dzujem
	Citosl. bzučania			Predložka	Športové náčinie				
	Šerm. bodná zbraň				<b>TAJNIČKA</b>				
Detské 2- kolesové vozidlo					•				
Vyhne sa, prejde popri					•	Francúzska rieka			
						Bratovrah			
Ronenie (kniž.)				Závodný klub (skr.)	•		Opyt. záme- no (číze)		
				Slovan. dedina			Česká predložka		
Doktor (skr.)			Zničím		•				
			Spojka (ale)						
	Usni!	Neovláda			•			Deliteľná dvomi	Nad'alej, stále
		Rozmar							
Slovenské mesto					•		Polyetylén (skr.)		
							Domáce mláďa		
Chem. zn. Argónu			Od (rus.)		•	Držíš			
			Elemír (dom.)			Popíjaj			
Existujete				Smer výtv. umenia	•				
				Preorávaj					
Neúplné, čiasťočné					•				
Pohyblivý roztok lávy						Kancel. skratka			

**Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 2/2019.**Nezáleží na tom, či staviame katedrály, alebo umývame riad. Na tom záleží, či to **ROBÍME Z LÁSKY.**

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 4. 2019. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 4/2019.

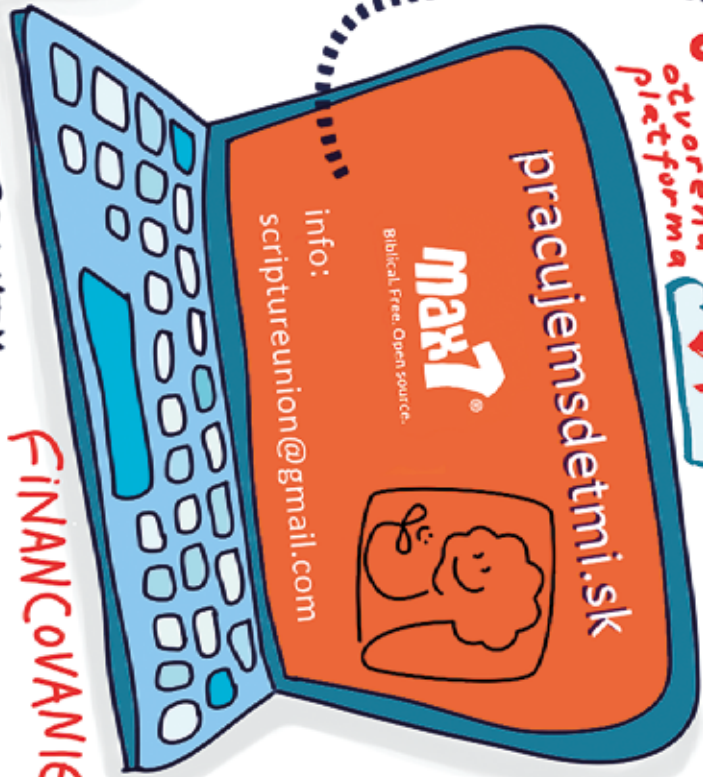
**Stranu pripravil Peter Kailing**

Pracujem s deťmi a tu nájdem všetko, čo potrebujem



Toto je PRACOVNÍK S DEŤMI

Kto má skúsenosti s klubmi pre najmenších?



**INFORMÁCIE** ktoré hľadáte

- ORGANIZÁCIE / KONTAKTY
- PUBLIKÁCIE
- ZDROJE / NÁPADY
- UDALOSTI
- SEMINÁRE

**ŠKOLENIA** otvorená platforma na zdieľanie

**FINANCOVANIE**

- GRANTY
- registračný poplatky
- Scripture Union
- aj VY?

**PREČO: Na deťoch záleží !!**